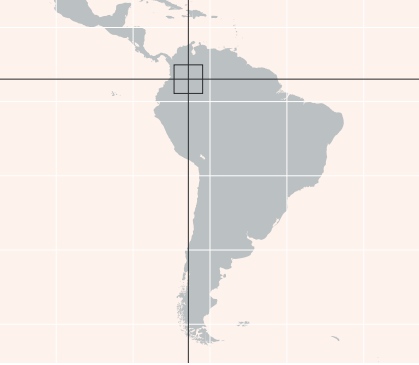

YIHOOWA KAWOTETTA ERISIIYA
WOCHIYO KEELAA

XANNA'IYO HUUPHE YOHOTA:
UDDUFUNE 30-TAMME 26, 2016

KOYRO SINTTAA MISILIYAA:

KOLOMBBIYAA

Waayu biittaa asay Xoossaabaa haasayiyoogaa dosees. Etawu mishiraachuwaaw yootanawu daro baaxetida. Eti dumma dummabaa medhidi darotoo giyan bayzziya gooba hiillancha. Yan asawu markkattishin eti mishiraachuwaaw siyoosona.

AASSIYAAGEETA

166,049

XINAATETA

229,723

GODAA KAHUWAWU
SHIIQIDAAGEETA (2015)

510,952

KESUWAA

3 Ne Haggazoy Akkaa Malee?

5 UDDUFUNE 30-TAMME 5 SAAMINTTAA Xoossay Banan Ammanettiya Ura Nashshees

Yoftaahanne a na'iyoo paacciyaabay de'ishinkka, eti Xoossay kessido maaraa kaallidi de'anaadan aybi denttettidaakko ha huuphe yohoy qonccissees. Xoossan nashettanawu aybanne aggabiyooqee go"iyaaba gidiyoy aybissakko nuuni tamaaroos.

10 Qoppiyo Imotaa Lo'obawu Go'ettay?

13 TAMME 6-12 SAAMINTTAA 'Danddayay Ba Oosuwaaw Polo'

Nuuni merinaa de'uwaaw imotaa demmanawu wurssettaa gakkanaashin genccana bessees. Genccanawu nuna maaddiya oyddubanne minni genccida heezzatubaa ha huuphe yohoy qonccissees. Qassikka gencciyoogee nunan polana koshshiyoo oosoy aybakko qonccissees.

18 TAMME 13-19 SAAMINTTAA Goynuwaawu Issippe Shiiqana Koshshiyoy Aybissee?

Gubaa'e shiiquwaa shiiqanawu metiyaabay Kiristaaneta ubbaa gakkées. Nuuni he xubiyaa xoonanaadan minttettanawu, nu shiiquwaa shiiqiyoogee nunnan harata waati maaddiyaakko, qassi Xoossaa Yihooowa waati ufayssiyaakko ha huuphe yohoy qonccissees.

23 DE'UWAN HANIDABAA Kase Malakuseti Ayyaanaaban Tumu Michontta Gididosona

27 TAMME 20-26 SAAMINTTAA SHAahettida Alamiyan Oossinne Exatennan De'a

Asa kawotettati xayanawu matiyo wode, nuuni polotikaaban oossinne exatennaagaa eti ixxi ixxi baanaagaa qoppana danddayoos. Nuuni polotikaaban oossinne exatennan minni eqqanaadan keehi maaddiya oyddubaa ha huuphe yohuwan be'os.

32 NABBABIYAAGEETU OYSHAA

Ha xuufee bayzettiyaaba gidenna. Kumetta sa'an Geeshsha Maxaafaa ta-maarissanawu giigissiyoo-baappe issuwaa gidishin, he oosoy asay ba dosan immiyo miishshan oosettes.

Miishsha immanawu koyikka, www.jw.org xomoosa.

YIHOOWA KAWOTETTAA ERISSIYA
WOCHIYO KEELAA

Hara qonccissoy imettana xayikko, xiqiseti ekketidoy Wolaytatto Geeshsha Maxaafaappe. "NW" giyaagee xiqisee Ooratta Alamiyaa Geeshsha Maxaafaappe ekketidoogaa bessees.

The Watchtower (ISSN 0043-1087) Issue 6 April 2016 is published monthly with an additional issue published in January, March, May, July, September, and November.

© 2016 Watch Tower Bible and Tract Society of Pennsylvania. Printed in Germany.

© Druck und Verlag: Wachturm Bibel- und Traktat-Gesellschaft, Selters/Ts., V. i. S. d. P. Manfred Steffensdorfer, Selters/Ts.

April 2016

Vol. 137, No. 6 WOLAITA

NE HAGGAZYOY AKKAA MALEE?

HAGGAZYOY keehi koshshiyaaba; qassi haggaziyo maatay nashshana bessiyaaba. Gidikkokka, nuuni mishiraachuwaaw yootiyo asati ubbay hegaa akeekokkonna. Eti Geeshsha Maxaafaa qofaa eranawu koyikkonne, Geeshsha Maxaafaa nunaara xanna'ana koshshiyaabandan qoppennan aggana danddayoosona.

Gubaa'e shiiquwaa shiiqiyaabaa gidikkonne, Geeshsha Maxaafaa xanna'anawu koyibeenna Gavina hanotay hegaa bessees. I haagaan giis: "Geeshsha Maxaafaabaa darin erikke, qassi ta hanotaa asi eranaadan koyabeykke. Issi haymaanote yara gidanawu yayyays, qassi asi tana cimmanaadan koyikke." Neeni ay qoppay? Gavini Geeshsha Maxaafaa xanna'anawu mule koyenna asee? Akkaykka! Geeshsha Maxaafay tamarissiyobay issi ura waatidi maaddana danddayiyaakko qoppa. Yihooway beni ba asaassi, "Ta qaalaikka akkaadan, purcco maataa bollan wodhdhiya naziina [iraadan] . . . wodhdho" yaagiis. (Zaa. 31:19, 30; 32:2) Akkaa hanotay haggazuwan nuuni demmiyo ubba asaa waati maaddana danddayiyaakko loytti qonccissees.—1 Xim. 2: 3, 4.

HAGGAZOY AKKAA MALA GIDIDOY AYBIINEE?

Akkay loddan loddan wodhees. Haattaa penttoy carkkuwaa bollan loddan loddan shiiqidi akka kiyees. Yihooway ba asawu kehatettan, loddaninne qaretan yootido gishshawu, i haasayidobay ‘akkaadan wodhees.’ Nuuni harati ammaniyoobaa bonchiyaaba gidikko a leemisuwaa kaalloos. Harati naqaashaa akeekidi banttawu kuuyanaadan minttettoos. Nuuni hegaadan haratussi qoppiyo wode, eti eeno giidi siyana, qassi nu haggazoykka kaseegaappe aaruwan muruta gidana.

Akkay minttettiyaaba. Harati eranawu keehi koyanaadan waatin lo’okko nuuni wotti dentti qoppiyo wode, nuuni yootiyoobay eta minttettees. Qommoora abaa qonccissido Gavini Geeshsha Maxaafaa xanna’anaadan harati wolqqanttibookkona. A koyro haasayissida ishaa Kirisi Gavini Geeshsha Maxaafaabaa aara keehi ufayttidi tobbanaadan oottanawu maaddiya ogiyaa koyiis. Kirisi Gavinawu Geeshsha Maxaafawu issi waanna qofay de’iyoogaanne he qofaa eriyoogee gubaa’e shiiquwan tamaariyoobaa loyyti akeekanawu maaddiyoogaa yootiis. Kirisi kaallidi, Geeshsha Maxaafay tuma gidiyoojaa ammananaadan bana maaddiday an de’iya hiraagaa gidiyoojaa yootiis. Hegaa yootidoogee Geeshsha Maxaafaa hiraagaabaa eti darobaa tobbanaadan maaddiis. Gavini hegan keehi minettiis, qassi wurssettan Geeshsha Maxaafaa xanna’anawu eeno giis.

Akkay de’uwawu keehi koshshees. Keehi hombbiyaanne bone wodetun Israa’eela biittan daro aginawu iray bukkenna. He wodetun akkay baynna gishshawu, kattaynne mittay melidi xayeess. Yihooway kasetidi yootidoogaadan ayyaanaa koshay ha wodiyan de’ees. (Amo. 8:11) Tiyettida ashkkarati eta maaddiya ‘hara dorssatuura’ issippe Kawotettaa mishiraachuwaabaa yootiyo wode “GODAI kiittido akka mala” gidanaagaa i qaalaa geliis. (Mik. 5:7; Yoh. 10:16) Nuuni yootiyo mishiraachoy tumaa saamettiya asawu Yihooway de’uwaa immanawu giigissidobaappe issuwaa. Neeni heгаа nashshay?

Akkay Yihoowa anjjo. (Zaa. 33:13) Nuuni yootiyo mishiraachoy siyiya asawu anjjo. Gavini hegaadan anjjettiis. Geeshsha Maxaafaa xanna’ido gishshawu i oychiyo oysha ubbawu zaaro demmiis. I ayyaanaaban sohuwaara diccidi xammaqettiis, qassi ha wodiyan ba machee Joysiira Kawotettaa mishiraachuwaafayttidi yootees.

HAGGAZIYO MAATAA NASHSHA

Akkaabaa qoppiyoogee nu haggazoo maataa nashshanaadanka maaddes. Waatidi? Xokkiya haattay darin maaddennan aggana danddayees; shin iray bukkiiyoogee biittaa alees. Hegaadana, haggazuwan huuphiyan huuphiyan nuuni oottiyoobaa keehi maaddennabadan qoppaana danddayoos. Gidoppe attin, Yihoowawu eeno giidi oottiya ashkkarati ubbay issippetettan oottiyoobay “asa ubbau” markkattanaadan maaddes. (Maa. 24:14) Nu haggazoy harati anjettanaadan oottiya Yihoowa imota gidanee? Hegaadana gidiyoy nuuni yootiyo mishiraachoy loddan loddan wodhiya, minttettiyaanne de’uwawu keehi koshshiya akka mala gidiyoy wodiyaana!

Yihoowa Markkati kumetta sa’an
Kawotettaa mishiraachuwaafayttidoosona

Xoossay Banan Ammanettiya Ura Nashshees

‘Xoossay immana giidoogaa ammanuwaaninne gencan laattiyaageetu mala gidite.’—IBR. 6:12.

NAIYAA hirggaydda takkido wodee wuriis. A ba aaway olaappe saro simmidoogaa be'ada keehi ufayttido gishshawu ba aawaa mokkanawu woxxawusu; qassi i gita xoonuwaa xoonido gishshawu ufayttawusu. SHin i iira yexxiyoogaanne duriyoogaa aggidi, ba ola maayuwaa pooshshidi, “Hai poora ta na7ee! Tana kaushshargadasa” yaagiis. Yaatidi, a ba de'uan amottiyoobaa agga-naadaaninne i de'oy merinawu laamettanaadan oottiyaabaa yoo-tiis. SHin a sohuwaara, ba aaway Yihoowawu shiiqettidobaa polanaadan minttettada ufayssiyaabaa yootaasu. A giidobay iyyo mino ammanoy de'yoogaa bessees. Yihooway ippe koyi-yoobay ubbay o go'iyaaba gidiiyoogaa ammanettawusu. (Daa. 11:34-37) I aaway Xoossawu i gelido qaala polanawu ba naiyaa eeno giidoogee Yihooway nashshiyobaa gidiiyoogaa eriyo gishshawu keehi ufayttees.

² Yofttaahenne Xoossaa yayyiya a naiyaa etawu deexxi-yo wodekka Yihooway oottiyoobay ubbatoo suure gidiiyoogaa

1, 2. Yofttaahanne a na'yo gakkida deexxiyaabay aybee?

MAZAMURE: 3, 54

WOYGADA ZAARUUTEE?

Yofttaahenne a na'ee leemi-soy nuuni ha alamiyan de'ya iitabaa egettanaadan waati maaddana danddayii?

Neeni haratu bolli lancce-naadan maaddiya Geeshsha Maxaafaa maarata yoota.

Kawotettaabawu ne go"aa aggabayanaadan ha huuphe yohoy nena waati maaddi-dee?

ammanettoosona. Xoossan nashettanawu banttana go'iyaaaba aybanne aggibayiyoo-gee keehi ufayssiyaaba gidiyooгаа etí ammanoosona.

³ Yihoowayyo ubbatoo ammanettidi de'iyoogee issi issitoo deexxana danddayiyooгаа eroos. Nuuni 'ammanuwawu baaxetana' koshshees. (Yih. 3) Yaatanawu nuna maaddana mala, Yofttaaheenne a na'iyaa banttana deexxiyaabay gakkishin waanidi gencidaakko ane be'os. Eti ubbatoo Yihoowawu waani ammanettidonaa?

PAACCIYA ALAMIYAN XOOSSAWU AMMANETTIDI DE'YOOGAA

⁴ Yihoowayyo ammanettennan aggiyoo-gee keehi qohiyaaba gidiyooгаа Yofttaaheenne a na'iyaa galla galla hassayoosona. Kase Hidoootaa Biittaa de'iya, eeqawu goynniya ubbata xayssanaadan, 300 gidiya layttappe kase eta mayzza aawatussi azazoy imettiis. (Zaa. 7:1-4) Israa'elati azazettennan ixxidosa, qassi etappe daroti Kanaanetuugaa mala nagaraa oottidosona; hegee qassi eti eeqawu goynnanaadaaninne shori baynabaa hananaadan oottiis.—**Mazamure 106:34-39 nabbaba.**

⁵ Hegaadan makkalidoogee eti Yihoowan nashettennaadan oottiis; qassi i eta naagiyoogaanne maaddiyooгаа aggiis. (Daa. 2:1-3, 11-15; Maz. 106:40-43) He wayssiya wodiyan Xoossawu yayyiya so asay Yihoowawu ammanettidi de'iyoogee metiyaa-ba gidiyoogee erettidaba! Gidoppe attin, Yofttaahee, a na'iyaa, Elqqaani, Haanna, Sameelinne Xoossan nashettanawu murttida ammanettida eta mala asati de'iyooгаа

3. Yofttaaheenne a na'ee hanotay ha wodiyan nuna maaddana danddayiyoy aybissee?

4, 5. (a) Israa'elati Hidoootaa Biittaa geliyo wode Yihooway eta azazidobay aybee? (b) Mazamure 106y qonccissiyoogaadan, Israa'elati azazetti-beenna gishshawu eta aybi gakkidee?

Geeshsha Maxaafay qonccissees.—1 Sam. 1: 20-28; 2:26.

⁶ Nuuni asay beni Kanaanetuugaadan qoppiyoonne oottiyo wodiyan de'os; asho gaytotettay, makkalaynne miishshay eti keehi ufayttiyooba. Yihooway Israa'eelatussi yootidoogaadan, heгаа mala iita-baappe nuuni naagettanaadan zorees. Israa'eelatu mooruwaappe nuuni tamarana koshshenne? (1 Qor. 10:6-11) Nuuni ha alamiyaa asaagaadan qoppennaadan nuuyyo danddayettida ubban baaxetana koshshees. (Roo. 12:2) Nuuni heгаа mala qofaa eqettanawu ubbatoo baaxetiyo?

HARATI AZZANTTISHINKKA XOOSSAWU AMMANETTIDI DE'YOOGAA

⁷ Yofttaahe wode, Israa'elati makkalidoogee eta Pilisxeematinne Amoonati naaqqidi haaranaadan oottiis. (Daa. 10: 7, 8) SHin morkke biittaa xalla gidennan, a ishanntinne Israa'eela biittaa cimatikka Yofttaaheyyo paace gididabawu gaaso. A aawaa naati a qanaatidonne ixxido gishshawu, bayratettaa laataa diggidi a yedettidosona. (Daa. 11:1-3) SHin Yofttaahee ba ishanntuugaadan iitabaa qoppibeenna. I banttana maaddanaadan a biittaa cimati woossin maaddiisippe attin, lanccidi ixxis gibeenna. (Daa. 11:4-11) Yofttaahee zaaridobay i ayaanaaban mino gidiyooгаа bessees; heгawu a maaddiday aybeeshsha?

⁸ Yofttaahee gooba olancha gidennan, Xoossay ba asawu oottidobaa loytti pilggiya asa. Yofttaahee Israa'eelatu taarikiyaa loytti eridoogee Yihoowa sin-

6. Ha wodiyan nuna qohiya, ha alamiyaa asaa qofay aybee, qassi nuuni waatana bessii?

7. (a) Yofttaaha a asay waati naaqqidee? (b) Yofttaahee waatidee?

8, 9. (a) Muuse Higgayan de'iya maaraappe Yofttaaha maaddiday awugee? (b) Yofttaaheyyo aybippenne aadhiyaabay aybee?

ttan aybi lo'okkonne aybi iitakko i akeekanaadan maaddiis. (Daa. 11:12-27) Muuse Higgiyan de'iya, Xoossay kessido maaray Yofttaahee suure gididabaa qoppaanaadan maaddiis. Lancciyaa uluwan oyqqiyoogaa Yihooway ixxiyoogaa i erees; Xoossay ba asay issoy issuwaara siiqettanaadan koyees. Muuse Higgee issi uri haratussi koshshiyabaa, haray atto bana "ixxiya" urawukka koshshiyabaa sheneho geennaadan tamaarissee.—**Kessaabaa 23:5; Wogaabaa 19:17, 18 nabbaba.**

⁹ A 'ishati a ixkikonne' etawu atto giida Yooseefa leemisoyne a mala ammanettida haratu leemisoy Yofttaahee lo'obaa zaaranaadan maaddennan aggenaa. (Doo. 37:4; 45:4, 5) Yofttaahee hegaa mala taariketa wotti denttidi qoppidoogee i Yihoowa ufayssiyaabaa oottanaadan maaddennan waayi aggana. A ishanti oottidobay a keehi qohidoogee qoncce; gidikkonne, i Yihoowawunne A asawu haggaaziyoogaa aggenaa. (Daa. 11:9) Yofttaahee lancciyooagaa aggidi, Yihoowa sunttawu exatidi olettiiyoogaa aybipenne aadhiyaabadan xeelliis. I Yihoowayyo ammanettidi de'anawu murttiis; hegee akka haratakka maaddiis.—Ibr. 11:32, 33.

¹⁰ Yofttaahe leemisuwaappe nuuni ay taamaranee? Geella nu ishanti nuna qohennan woy azzanttennan aggokkona. Yaaniko, hegaa malabay nuuni gubaa'e shiiquwaa shiiqennaadan woy gubaa'iyara hashetidi Yihoowawu haggazennaadan diggana mala paqqadana bessenna. Nuunikka Yofttaahe leemisuwaa kaallidi, iitabaa eqettidi harata ubbatoo lo'obawu denttettanaadan Geeshsha Maxaafaa maaray nuna maaddana mala eeno gaana danddayoos.—Roo. 12:20, 21; Qol. 3:13.

10. Nuuni Kiristaanetuppe koyettiyaabaa oottana mala Xoossay kessido maaray maaddanaadan waatana danddayiyo?

NU DOSAN NU GO'AA AGGIBAYIYOOGEE NU AMMANUWAA BESSEES

¹¹ Yofttaahee Israa'eelata Amoonatu huqqunnaappe kessanawu Xoossaa maadoy bawu koshshiyooagaa akeekiis. Yofttaahee i xoonanaadan Yihooway maaddikko, i olaappe soo simmiyo wode a mokkanawu koyro kiyiya oonanne Yihoowawu "xuuggiyo yarshsho" oottidi immanawu qaala geliis. (Daa. 11:30, 31) I oottanawu qaala gelidobay aybee?

¹² Asa yarshshanawu woriyoogee Yihooway shenetiyooba. Yaatiyo gishshawu, Yofttaahee yarshshanawu asa woranawu koyibeennaagee qoncce. (Zaa. 18:9, 10) Muuse Higgiyan, xuuggiyo yarshshoy muleera Yihoowawu imettiyaaba; hegaa gishshawu, Yofttaahee he uri Xoossaabaa xallaa oottanaadan immanawu koyiis. I he uri gayttiyo dunkkaaniyan ubbatoo oottanaadan qaala geliis. Yihooway Yofttaahee oychidobaa siyidi, i morkketuppe daro asaa wori wurssidi eta haaranaadan maaddiyoogan, gita xoono xoonanaadan oottidi a anjjiis. (Daa. 11:32, 33) SHin Xoossawu "xuuggiyo yarshsho" gididi imettana uri oonee?

¹³ Ha huuphe yohuwaa doomettan denttido hanotaa hassaya. Yofttaahee olaappe simmiyo wode a mokkanawu koyro kiyidaara i siiqiyo a mexi issi na'iyoo! Yaatin Yofttaahee ba gelido qaala polanee? A na'iyaa ba de'o laytta ubban gayttiyo dunkkaaniyan oottanaadan Yihoowawu i immanee?

¹⁴ Xoossay kessido maaray Yofttaahee suurebaa kuuyanaadan a he wodekka maaddennan aggenaa. I Kessaabaa 23:19y

11, 12. Yofttaahee woygidi qaala gelidee, qassi i oottanawu shiiqettidobay aybee?

13, 14. Daannata 11:35n de'iya, Yofttaahee yootido qofay a ammanuwaabaa ay qonccissii?

Xoossaa asay ba dosan bawu de'iya keehi murutabaa Yihoowawu immanaadan yootiyoogaa hassayennan aggenna. Muuse Higgee issi uri shiiqettikko, he shiiqettidobaa polana bessiyoogaa yootees. He Higgee, "Issi asi GODAAYYO issibaa oottanau gepikko, . . . ba doonaappe kessidobaa ubbaa poloppe attin, ba qaalaa birshshoppo" yaa-gees. (Qoo. 30:2) Yofttaahee ammanettida asa gidida Haanniigaadan, shiiqettidobaappe denddaagan sinttappe ayyoonne a na'eeyyo hananabaa erikkokka, ba qaalaa polana koshshiyoojaa hassayiis; Haanna a wode de'ida asa gidennan aggukku. Ayyo hara na'i baawa; Israa'eela biittan a suntaa xeesissanaynne abaa laattiyay a na'ee xalla. (Daa. 11:34) Gidoppe attin, Daannata 11:35 wurssettay Yofttaahee, "GODAASSI shiiqetta uttaas; hegaa shiiquwaa gattennan agganau danddayikke!" giidoogaa yootees. I gitabaa aggibayikkonne, Xoossawu ammanettidi de'idoogee Xoossay a nashshanaadaaninne anjjanaadan oottiis. Nena gidियाakko hegaadan kuuyuutee?

15 Nu huuphiyaa Yihoowawu geppiyo wode, nu kumetta wozanaappe a sheniyaa polanawu qaalaa gelida. He gelido qaalaa naagidi de'anawu nu go'aa aggibayana koshshiyoojaa eroos. SHin nuuni oottanawu dosennabaa oottanaadan odettikko, hegee eeno giidi oottanawu keehi paacciyaaba. Nuna hirggissiyaabi de'ishinkka hegaadan nu go'aa aggibayidi Xoossawu oottikko, awu ammanettidi de'iyoojaa bessoos. Nuuni aggibayiyobay azzanttana danddayikkokka, yaatiyoogan demmiyo anjjoy keehi daro. (Mil. 3:10) SHin Yofttaahe na'iyaa waatadee?

16 Yofttaahe na'iyaa ba aaway gelido qaalaa gaasuwan bana gakkanabaa eeno gannawu metootana danddayawusu. Hegee ba na'ay Sameeli Naaziraawe gididi gayttiyodunkkaaniyan haggazanaadan Haan-

15. Nuuppe daroti ay oottanawu qaalaa gelidoo, qassi nuuni Xoossan ammanettiyoogaa waati bes-sana danddayiyoo?

16. Yofttaahe na'iyaa ba aaway qaalaa gelidobaa siyada woygadee? (Doomettan de'iya misiliyaa xeella.)

Nuuni Yofttaaheegaadaaninne a na'eegaadan waatidi ammanana danddayiyoo?
(Mentto 16, 17 xeella)

na geppidoogaappe dumma. (1 Sam. 1:11) Naaziraawe gidida uri ekkidi woy gelidi naata yelana danddayees. SHin Yofttaahe na'iyaa wurssi “xuuggiyo yarshsho” gidiyo gishshawu, hega mala ufayssiyaabaa aggabawusu. (Daa. 11:37-40) A Israa'eela asaa kaalettiya, olan xoonida daannaa na'iyoo gidiyo gishshawu, he biittan de'iyaa keehi lo'ura gelana danddayawusu. SHin gayttiyo dunkkaaniyan a ba huuphiyaa kawushshada oottiyaaro gidana. Yaatin ha yelagiyaa waatadee? A, “Ta aawau, neeni GODAASSI shiiqettidabaa gidikko, . . . neeni shiiqettidobaa ta bolli pola” yaagiyoogan, Yihoowa oosuwa kaseyiyoogaa besaasu. (Daa. 11:36) A tumu goynuwwu maaddiyaabaa oottanawu azinaa gelada naata yelanawu amottiyo amuwaa aggabayaasu. Nuuni waatidi iigaadan nu go'aa aggabayana danddayi-yoo?

¹⁷ SHA'an qoodettiya yelaga Kiristaaneti

17. (a) Yofttaaheegaadaaninne a na'eegaadan waatidi ammanana danddayiyo? (b) Ibraawe 6:10-12n de'iyaa qofay neeni ne go'aa aggabayanaadan waati minttetti?

Yihoowawu loytti oottanawu, guutta wodiawu gidikkonne aqo oyqqennan woy na'a yelennan de'oosona. Gasttatikka bantta naatuura woy bantta naatu naatuura aattana danddayiyo wodiyan Xoossaa oosuwwu maaddiyaabaa keexxoosona, woy Kawotettaa Mishiraachuwa Yootiyaageetu Timirte Keettan tamaroosonanne Kawotettaabaa aassiyaageeti keehi koshshiyosaa biidi haggazoosona. Harati qassi Godaa Kahuwaa wode zamachan haggazanawu bantta allaaliyaa aggabayoosona. Hegaadan wozanappe oottiyoogee Yihoowa keehi ufaysses; i eti oottido oosuwanne a siiqido siiquwaa mule dogenna. **(Ibraawe 6:10-12 nabbaba.)** Neeni Yihoowawu kaseegaappe loytaa oottanawu issi issibaa aggabayana danddayay?

NUUNI TAMAARIDOBAA

¹⁸ Yofttaahe de'uwana daro metoy gakkikkonne, i Yihoowa qofaara maayiyaabaa kuuyiis. I ba heeraa asaadan hanibeenna. Harati azzantikkokka, i Xoossawu ammanettidi de'anawu murttiyoogaa aggibeenna. Yihooway etan go'ettidi tumu goynuwwa aassido gishshawu, inne a na'iyaa bantta dosan bantta go'aa aggabayidoogee eti anjjetanaadan oottiis. Harati Xoossay kessido maaraa kaallennan ixido wodiyan, Yofttaaheenne a na'iyaa he maaraa mintti kaallidona.

¹⁹ Geeshsha Maxaafay nuuni 'Xoossay immana giidoogaa ammanuwaaninne gencan laattiyaageetu mala gidanaadan' zorees. (Ibr. 6:12) Nuuni Xoossay banan ammanettiya ura nashshiyoo eta de'oy qonccisiyo Yofttaahenne a na'ee mala gidanawu amottoos.

18, 19. Yofttaahebaanne a na'eebaa Geeshsha Maxaafay yootiyoobaappe nuuni ay tamaridoo, qassi nuuni waatidi eta leemisuwaa kaallana danddayiyo?

QOPPIYO IMOTAA LO"OBAWU GO'ETTAY?

“HANNO gakkanawu saluwan sa'an erettida ubbabaappe keehi muttumurettidaba” geettetida 1.4 kilo giraame gidhyaagaa deexxiyaabay aybee? Asaa guuggiyaa. Hegee keehi maa-laaliyaaba. Nu hegaabaa loytti eriyo wode, Yihooway oottido ‘maalaalissiyaabaa’ keehi nashshoos. (Maz. 139:14) Nu guuggee oottiyoy darobatuppe issuwaa, hegeekka qoppiyo imotaa ane qoppa.

Nuuni qoppiyo imotaa waati go'ettana danddayiyoo? Go'ettana danddayiyo issi hanotay oorattabaa woy ufayssiyaabaa, woy erenabaa qoppiyoogaa. Hegaa hassayada, neeni qoppiyo imotaa ubbatoo go'ettana koshshiyoo maayikkii? Leemisuwawu, neeni be'a erenna sohuwaabaa nabbaba woy siya eray? Hegee neeni he sohuwaabaa qoppennaadan diggii? Nuuni be'ana, siyana, shonggaa erana, bochana woy singana danddayennabaa qoppiyoogee he imotaa go'ettiyo oge.

Asay Xoossaa leemisuwan merettidoogaa nuuni akeekanaadan Geeshsha Maxaafay maaddees. (Doo. 1:26, 27) Yihooway hani-beennabaa qoppa danddayiyoogaa hegee bessennee? I nuna medhiyo wode he imotaa immido gishshawu, a shenyaa akeekanawu he imotaa go'ettanaadan nuuppe koyiyoogee bessiyaaba. (Era. 3:11) Hegaadan oottanawu, qoppiyo imotaa bessiyaagaadan waatidi go'ettana danddayiyoo, qassi qoppiyo imotaa bessenna ogiyan go'ettiyo aybippe naagetanna koshshii?

QOPPIYO IMOTAA BESSENA OGIYAN GO'ETTIYOOGAA

(1) Bessennabay hanees giidi bessenna wodiyan qoppiyoogaa.

Issibay hanana giidi qoppiyoogee bala gidenna. Hegaadan qoppiyoogee maaddana danddayiyoogaa bessiyaabay de'ees. Gidoppe attin, “oosettiyaabau ubbau” wodee de'iyogishshawu, issi issibaa bessenna wodiyan oottana danddayiyoogaa nuuni akeekanaadan Eranchchaa 3:1y maaddees. Leemisuwawu, gubaa'iyaa shiiqotu wode woy Geeshsha Maxaafaa buzo xanna'iyowode harabaa qoppikko, hegee maaddiyye woy qohii? Pokkobaa mala iitabaa qoppiyoogee ay keena qohiyaakko Yesuusi mintti zoriis. (Maa. 5:28) Nuuni qoppa danddayiyo issi issibati Yihoowa keehi azzanttana danddayoosona. Neeni pokkobaa qoppikko, hegee shori baynabaa oottanaadan denttettana danddayees. Neeni qoppiyoobay nena Yihoowappe haassennaadan naagetta!

(2) Duretettay woppaa demissana danddayees giidi qoppiyoogaa.

Miishshay koshsheesinne maaddees. Gidoppe attin, nuuni hegee tumu woppaanne ufayssa demissees giidi qoppiyoogaa doommikko, azzananaagee erettidaba. Eranchay Solomoni, “Dure asatussi eta duretettai yuushoi gimbbettido katamaa mala; eta qofan

QOPPIYO IMOTAA BESSIYAAGAADAN GO'ETTIYOOGAA

(1) Qohiyaabaa kasetidi akeekiyoo- gaanne hegaappe haakkiyoogaa.

Nuuni cincca gidanaadaaninne kaseti qoppanaadan Geeshsha Maxaafay zorees. (Lee. 22:3) Qoppiyo imotan, issibaa kuuyanaappe kase hegee kaalettana danddayiyoobaa qoppana danddayoos. Leemisuwawu, neeni gibirawu shoobettikko, ne qoppiyo imotay neeni baana koshshiyaakkonne lo"obaa kuuyanaadan waati maaddanee? Ooni shoobetti-daakko, ay keena asay shoobettidaakko, hegee awan, qassi awude gidanaakko qoppa simmada, 'He sohuwan aybi hanana danddayii?' gaada qoppa. Geeshsha Maxaafaa maaraara maayettiya lo"o gibira gidana gaada qoppana danddayay? Hegaadan qoppiyoogee neeni he gibiraabaa loytaa qoppanaadan oottana danddayees. Ne qoppiyo imotan lo"obaa kuuyiyoogee ayyaanaaban qohiyaabaappe neeni haakanaadan maaddana.

(2) Metiya hanotaa waati giigissanaakko yuushshi qoppiyoogaa.

'Metiyaabay gayttiyo wode danddayiyoogeenne xooniyoogee' qoppiyo imotaara gayttidaba. Neeni gubaa'iyana de'iya issi uraa hanotaa bala ogiyan akeekidabadan qoppa. Sarotettaa medhanawu ne ishaa woy ne michiyo waata haasayisuutee? Qoppana koshshiya darobay de'ees. I woy a haasayiyoy

eta duretetta mino dirssaadan eta naagiyaabaa milatees" yaagiis. (Lee. 18:11) Leemisuwawu, Pilippinsse giyo biittan Maanila kataman, Masqqalaa 2009n, wolqqaama iray bukkin xeetaappe 80 kusheppe dariya sohuwaa di'oy qohido wode hanidabaa qoppa. Dureti qohettennan attidonaa? Ayyo de'iya darobaa he di'oy xayssido issi dure bitanee, he di'oy ubba asaa qohidoogaanne "duretika hiyyeesatikka metootanaadaaninne waayettanaadan" oottidoogaa yootiis. Miishshay tumuppe naagiyaabanne woppu gaanaadan oottiyaaba giidi issi uri qoppana danddayikkonne, hegee tuma gidenna.

(3) Mule hanana danddayennabaa qoppidi un"ettiyoogaa.

Nuuni keehi 'higgennaadan' Yesuusi zoriis. (Maa. 6:34) Ubbatoo hirggiyoogee qofan sheekkanaadan oottees. Nuuni gakkibeen-na woy mule gakkana danddayenna metuwaabaa qoppidi un"ettiyoogee daro wolqqaawurssana danddayees. Hegaadan hirggiyoogee hidoottaa qanxxanaadaaninne ubba qassi un"ettanaadan oottana danddayiyoogaa Geeshsha Maxaafay yootees. (Lee. 12:25) Ubba galla qofissiyaabaa danddayiyoogan, keehi un"ettennan aggidi Yesuusa zoriyaa oosuwana peeshshiyooqee keehi koshshiyaaba.

ay mala hanotaanee? Ha metuwaabaa haasayanawu keehi injjetiya wodee awudee? Ay mala qaalaa go'ettiyoogeenne ay mala shonggan haasayiyoogee lo"oo? Qoppiyo imotan, he hanotaa giigissana danddayiyo daro ogeta yuushsha qoppada, sigettanawu maaddiya keehi lo"o ogiyaa doorana danddayaasa. (Lee. 15:28) Hegaadan qoppidi metiya hanotaa giigissiyoogee gubaa'iyaa sarotettay de'anaadan maaddana. Hegee qoppiyo imotaa bessiyaagaadan go'ettiyo oge gidiiyoogee tuma.

(3) Ne Geeshsha Maxaafaa nibaabeenne xinaatee ufayssiyaagaa gidanaadan oottiyoogaa.

Geeshsha Maxaafaa galla galla nabbabiyoogee koshshiyaaba. Gidoppe attin, galla galla nabbabiyoo-gaa xallay gidenna. Nuuni Geeshsha Maxaafan de'iya maaddiyaabaa akeekana koshshees; qassi nu de'uan oosuwan peeshshanaadan hegee nuna denttet-tana bessees. Geeshsha Maxaafaa nabbabiyoo-ge nuuni Yihoowa ogiyaa kaseegaappe aaruwan nashshanaadan maaddana koshshees. Qoppiyo imotay nuuni hegaadan oottanaadan maaddana danddayees. Waatidi? *Etaagaadan Ammanite* giyo maxaafaa qoppa. He maxaafan de'iya taariketa nabbabiyoo-ge Geeshsha Maxaafan etabay odettido asati de'ido wodiyaanne eti dicciddo hanotaa loytti qoppaanaadan nuna maaddana danddayees. He maxaafay heeraa be'anaadan, siyettiya cenggurssaa siyanaadan, sawiyaabaa singganaadan, qassi he asatuyyo aybi siyettidaakko akeekanaadan nuna maaddes. Hegee nuuni loytti eroos giidi qoppiyo Geeshsha Maxaafaa taarikiyan de'iya lo"o timirttiyaanne minttettiya qofaa shaakki eranaadan oottees. Geeshsha Maxaafaa nabbabiyoonne xanna'iyoo wode nu qoppiyo imotaa hegaadan go'ettiyoogee tumuppe ufayttanaadan maaddana.

(4) Qarettiyoogaa.

Qarettiyoogee hara asi waayettiyo wode *nu* wozanan azzaniyoogaa bessiya lo"o eeshsha. Yihoo-

waykka Yesuusikka qarettiyaageeta gidiiyo gishshawu, nuuni eta leemisuwaa kaallana koshshees. (Kes. 3:7; Maz. 72:13) Ha eeshshaa nuuni kaseegaappe waati loytti bessana danddayiyo? Nuuni kaseegaappe loytti qarettanaadan keehi maaddiyaabaappe issoy qoppiyo imotaa go'ettiyoogaa. Nu mala Kiristtaaneta gakkiiyaabay nuna mule gakkii erennaba gidana danddayees. SHin, 'Hegee tana gakkiiyaakko, taayyo aybi siyettanee? Taayyo aybi koshshanee?' gaada nena oyhana danddayaasa. Ha oyshata zaaranawu qoppiyo imotaa go'ettiyoogee kaseegaappe loytti qarettiyaageeta gidanaadan nuna maaddana. Qarettiyoogee nu haggaa-zuwaanne nuuyyo hara Kiristtaanetuura de'iya dabbotaa gujjin, Kiristtaane de'o macara ubban nuna maaddana.

(5) Ooratta alamiyan de'oy ay mala gidanaakko qoppiyoogaa.

Geeshsha Maxaafay Xoossay qaalaa gelido ooratta alamiyan de'oy ay malakko darobaa qonccissidi yootees. (Isi. 35:5-7; 65:21-25; Ajj. 21:3, 4) Nu xuu-fetun heгаа bessiya lo"iya daro misilee de'ees. Aybissi? Misileti nuuni be'ibeennabaa qoppanaadaaninne Xoossay qaalaa gelido anjjoti polettin nuuni hegan ufayttiiddi de'iyaabadan qoppana mala maaddiiyo gishshataassa. Qoppiyo imotaa immida Yihooway, hegee ay keena maaddiyaakko ooppekka aaruwan loytti erees. Nuuni i qaalaa gelidobaa wotti dentti qoppaawu heгаа go'ettiyoogee he qaalay polettanaagaa ammanettanaadaaninne ha"i gakkiiya metuwan genciddi ammanettidi de'anaadan maaddes.

Qoppiyo maalaalissiya imotaa Yihooway nuussi siiquwan immiis. Hegee nu de'uan galla galla nuuni ayyo loytti haggaazanaadan keehi maaddana danddayees. Ha maalaalissiya imotaa galla galla bessiyaagaadan go'ettiyoogan he imotaa Immidaagaa nashshiyoo-gaa bessaawu amottoos.

‘Danddayay Ba Oosuwaa Polo’

“Intte danddayai aibinne bali bannan inttena zawatidaageetanne paci bannaageeta oottidi, ba oosuwaa polo.”—YAAQ. 1:4.

OLAY keehi wolqqaama. Daannay Geedooni kaalettiyo Israa’ee-la olanchati Midiyaama olanchatanne eta exata 32 kilo meetire gidiyaaqaa kumetta qammaa yedettidosona! Hegaappe simmin, ‘Geedooninne aara de’iya heezzu xeetu asay Yorddaanoosa SHaa-faa yiidi pinnidi daafuridoogaa’ Geeshsha Maxaafay yootees. SHin morkke olanchatuppe attida 15,000 gidiya asati de’iyo gishshawu, Geedooninne a asati olan xooniichibookkona. Midiyaamati daro layttawu eta naaqqidi haarido gishshawu, Israa’eelati he wode genccana koshshiyooqaa eridosona. Hegaa gishshawu, eti morkketa muleera xayssanawu ‘yedettiyoogaa aggennan’ ix-xidi, Midiyaamata haaridosona.—Daa. 7:22; 8:4, 10, 28.

² Nuunikka ubbatoo wolqqaama olaa olettoos. Nu morkketi Seexaanaa, ha alamiyaanne nu nagarancha asatettaa. Nuuppe is-soti issoti daro layttawu baaxetidi, Yihooway maaddin xoonida. Gidikkokka, nuuni nu morkketuura olettiiddinne ha alamiyaa xayuwaa naagiiddi, issi issitoo daafurana danddayoos. Nuuni he olan wurssi xooniichibeennaagee qoncce. Yesuusi wurssetta gallassan de’iya nuna wolqqaama paaceenne yedetay gakkana giidi zorikkonne, nuuni genccikko xoonanaagaakka odiis.

1, 2. (a) Geedooninne aara de’iya 300 asay genccidoogaappe ay tamaa-rana danddayiyo? (Doomettan de’iya misiliyaa xeella.) (b) Luqaasa 21:19n de’iya qofay bessiyooqaadan, danddayay keehi koshshiyoy aybissee?

MAZAMURE: 24, 139

NE QOFAY AYBEE?

Danddayanaadan nena maaddanabay aybee?

Danddayiyoogan keehi lo'o leemiso gidiyaaageetuppe amaridaageeti oonee?

‘Danddayay ba oosuwaa polanaadan oottiyoogaa’ giyooqee woygiyoogee?

(Luqaasa 21:19 nabbaba.) Danddayay aybee? Danddayanaadan nuna maaddanabay aybee? Gencidi danddayidaageetuppe ay tamarana danddayiyo? Danddayay nunan ‘ba oosuwaa polanaadan’ waatana danddayiyo?—Yaaq. 1:4.

DANDDAYAY AYBEE?

³ Geeshsha Maxaafay yootiyooagaan, danddayay metuwan gencciyoogaa xalla gidenna. Danddayay metoy gakkiyo wode nuuni haniyoobaara, woykko nu wozanaaranne qofaara gayttidaba. Danddayiya uri yeeqennanne gencciya xala asa. Issi xuufee danddayay nuuni ufayssiyaabaa naagiiddi, paacee gakkiyo wode hidootaa qanxxennaadan maaddiya eeshsha gidiyooгаа yootiis. Wolqqaama paacee gakkiyo wodekka, hegee nuuni minni eqqanaadan maaddees. Qassi hegee nuuni he paaciyaa xoonidi, nu metuwaa qoppiyoogaappe nu halchuwaa poliyoogaa qoppaanaan oottees.

⁴ Kiristaaneti danddayanaadan oottiyay siiquwaa. **(1 Qoronttoosa 13:4, 7 nabbaba.)** Nuuni Yihoowa siiqiyoogee a sheeniyaara maayettiyaaba aybanne danddayanaadan denttettees. (Luq. 22:41, 42) Nu ishannta siiqiyoogee eta balaa danddayanaadan maaddees. (1 PHe. 4:8) Aqo de’uwan ufayttiyaageetakka gakkiya “waayiyaa” genccanaadaaninne nu aqo de’uwaa minttaanaan, nu aqo laggiyaa siiqiyoogee nuna maaddees.—1 Qor. 7:28.

DANDDAYANAADAN NENA MAADDANABAY AYBEE?

⁵ *Wolqqa demmanawu Yihoowa woossa.* Yihooway ‘genccaanne minotettaa immiya Xoossaa.’ (Roo. 15:6) I nu de’uwaa hanotaa, nuuyo siyettiyaabaanne nu dicci-

3. Danddayay aybee?

4. Danddayanaadan denttettiyay siiquwaa gaana danddayiyoy aybissee?

5. Danddayanawu nuna maaddiyooğan Yihoowa mali baynnay aybissee?

do hanotaa loytti akeekes. Hega gishshawu, danddayanawu maaddiyaabaa nuuyo immiyooğan a mali baawa. Geeshsha Maxaafay, “I baayyo yayyiyaageetu ubbaayyo amuwaa kunttees. Qassi i eta wasuwaa siyidi, eta ashshees” yaagees. (Maz. 145:19) SHin nuuni danddayanaadan maadana mala woossiyo woosaa Xoossay waati zaarii?

⁶ **Koyro Qoronttoosa 10:13 nabbaba.** Nuuni paaciyā genccanaadan maadana mala Yihoowa woossiyo wode, i ‘kessi ekkiyo ogiyaa immees.’ Yihooway he paaciyaa nuuppe diggii? Geella diggana danddayees. SHin darotoo i ‘he paaciyaa nuuni danddayana mala,’ kessi ekkiyo ogiyaa giigissees. Ee, Yihooway nuuni “ubaban ufaissan genccanaadaaninne danddayanaadan” maaddees. (Qol. 1:11) I nu asatettayne qofay danddayiyoy ay keenakko eriyo gishshawu, nuuni ayyo ammanettana danddayennaagaa keena kehi paaciyaa bay gakkanaan paqqa-denna.

⁷ *Ne ammanuwaa minttanawu ayyaanaabaa qumaa loytta ma.* Alamiyan de’iya dere ubbaappe kehi xoqqiya Evereste Deriyaa kiyiya uri galla galla wurssiyo wolqqay 6,000 kaaloo; hegee issi urawu koshshiyaaappe kehi daro. He deriyaa kiyiyaageeti gencidi liiphiyaa gakkanawu danddayettida keenan daro wolqqa immiya qumaa maana koshshees. Hegaadan, nuuni Kiristaanetikka nu de’uwan danddayidi halchidosaa gakkanawu, ayyaanaaban danddayettida keenan daro qumaa maana koshshees. Nuuni wodiyaa bazzidi nabbabanawu, xanna’anawunne gubaa’ee shiiquwaa shiiqanawu murtana koshshees. Yaatiyoogan nu ammanuwaa minttiya ‘merinaa de’o qumaa’ moos.—Yoh. 6:27.

6. Geeshsha Maxaafay yootiyooagaan, nuuni paaciyaaappe ‘kessi ekkanaan’ Yihooway geella waatana danddayii?

7. Nuuni danddayanaadan ayyaanaabaa qumay aybissi koshshiyaaakko leemisuwan qonccissa.

⁸ *Xoossawu ammanettana koshshiyooгаа hassaya.* Yihoowawu haggaaзиya ura gakkiiya paacee, he uri waayettanaadan oottiyoo-gaappekka aaruwan qohana danddayees. Paacee gakkiiyo wode nuuni oottiyoo-bay Yihoowa Ubbabaa Haariyaagaa oottidi xeeliyaakkonne bessees. Yihoowa haaruwaa eqettiya Seexaanay hagaadan giidi Yihoowa mootiis: “Asi ba shemppuwaa gishshau, bau de7iyaabaa ubbaa immana. SHin neeni ne kushiyaa yeddada, [Iyyooba] bol-la ubbaa ane shoca. Yaatiyaakko i nena tumu ne sinttan qanggana.” (Iyy. 2:4, 5) Ooninne Yihoowawu oottiyoy baappe aat-tidi Yihoowa siiqiyo gishshataassa giden-naagaa Seexaanay yootiis. Seexaanay he qo-faa laammidee? Mule laammibeenna! Daro xeetu layttaappe guyyiyan, Seexaanay sa-luwaappe sa’awu olettido wode gidinkka, “qamminne gallassi Xoossaa sinttan eqqidi, nu ishantta [mootiyaagaa]” geetettiis. (Ajj. 12:10) Seexaanay ha wodiyanikka ooninne Xoossawu ammanettenna gees. I nuuni paaciyan xoonettidi, Xoossaa haaruwawu exatiyoogaa agganaadan koyees.

⁹ Yaatiyo gishshawu, paaciyaа xoonanawu baaxetiyo wode, ayfiyan beettenna ha hanotaa qoppa. Issi baggan, Seexaanaynne day-danttati paacee un’ettin neeni hidootaa qanxxana giidi ne baaxetiyo wode xeelloosona. Hara baggan qassi Yihooway, ha wodiyan haariiddi de’iya a Na’ay, hayquwaappe denddida tiyettidaageetinne daro sha’u kii-tanchati de’oosona. Neeni galla galla genc-ciyoonne Yihoowa haaruwawu exatiyo gishshawu ufayttidi, eti nena minttettoosona. Yihooway nena, “Ta na7au, neeni aadh-hida eranchcha gida. Yaatiyaakko taani ufait-tanne tana boriyaageetu oishaakka zaarana” yaagiyaabadan qoppana danddayaasa. —Lee. 27:11.

8, 9. (a) Iyyooba 2:4, 5y bessiyooгаadan, nuuni paacettiyo wode haniyoobay aybi qonccanaadan oottii? (b) Paacettiyo wode, ayfiyan beettenna ayba hanotaa qoppana danddayay?

¹⁰ *Danddayiyoogan demmiyo woytuwaa qoppa.* Haahosaa baydda gonggolo mala adussa ogiyawu gidduwan eqqidabadan qoppa. Ne xeelliyo soho ubbay xuma. Gidikkoka, neeni he gonggoluwaa wurssettaa gakkanaashin aggennan hemettikko poo’uwaa be’anaagaa ammanettaasa. Hegaadan, nena gakkiiya metuwaa gaasuwan issi issitoo keehi un’ettana danddayaasa. Yesuusawukka hegaadan siyettana danddayees. A mittaa bolli misimaariyan xishidi woriyoogee keehi kawushshiyaabanne daro waayettanaadan oottiyaaba. I ba de’uwan hegaa keena waayetti erennaagee qoncce! I danddayanaadan maaddidabay aybee? “Wodeppe au de7iya ufaissaa gishshau” i genccidoogaa Geeshsha Maxaafay yootees. (Ibr. 12:2, 3) I genc-ciyoogan demmiyo woytuwaa, ubba qassi Xoossaa sunttay geeyanaadaaninne a haaroy suure gidiyooгee qonccanaadan i oottiyoo-baa qoppiis. Yesuusa gakkida xumaa mala paacee guutta wodiyaassa; shin i saluwan demmana poo’o mala woytoy merinaassa. Ha wodiyan nena gakkiiya metoy qohiyaabanne hidootaa qanxxissiyaaba gidana danddayees. SHin merinaa de’uwaa ogiyan nena ha’issawu metoy gakkiiyoogaa hassaya.

“DANDDAYIDI GENCCIDAAGEETA”

¹¹ Nuuni gencanawu nurkka baaxetana koshshenna. Kiristtaaneti Seexaanay bantta bolli ehiyo daro paaciyan genccanaadan minttettanawu kiitettida PHeexiroosi, “[Kumetta] sa7an de7iya intte ishantti hegaadan waayettiyoogaa eridi, ammanuwan minnidi, aara eqettite” yaagiis. (1 PHe. 5:9) ‘Danddayidi genccidaageetu’ leemisoy nuuni waani minni eqqanaakko tamarissee; xoonana danddayiyoogaa ammanettanaadan

10. Danddayay demmissiyo woytuwaa qoppiyoogan, Yesuusa leemisuwaa waata kaallana danddayay?

11. Nuuni ‘danddayidi genccidaageetu’ leemisuwaa pilggana koshshiyoy aybissee?

Nuuni paaciyaa danddayikko, nu eeshshay kaseegaappe yaa lo'ees (Mentto 15, 16 xeella)

maaddees; qassi ammanettidi de'ikko woytuwaa demmanaagaa hassayissee. (Yaaq. 5:11) Hegaara gayttidaagan amarida leemisota ane be'os.^[1]

¹² *Kiruubeta.* Asi koyro be'ido ayyaana meretappu amaridaageetu leemisoy deexxiya oosuwan nuuni genccanaadan tamarissee. Xoossaa Yihooway “de7o mittaakko efiya ogiyaa naagana mala, kiruubeta giyo kiitanchchatanne aadhdhi aadhdhi wodhdhiya tama laco bisuwaa Edene Gannatiyaappe arshsho baggaara wottiis.”^[2] (Doo. 3:24) He kiruubeti he oosuwaa oottanawu merettibeennaagee qoncce! Nagaraynne makkalay Yihooway asaa naatuyyo halchidoba gidenna. SHin keehi xoqqa maatay de'iyoo ayyaana mereta gidida he kiruubeti he oosuwaa banttana ziqqi oottiyaabadan xeelidoogee Geeshsha Maxaafan odettibeenna. Eti salettidi hidootaa qanxxibookkona. Eti azazettidi bantta oosuwaa ubbatoo oottidona; qassi geella eta oosoy 1,600ppe dariya layttappe guyyiyan Bashshaa Haattay yin polettana gakkanaashin genccida oottidona!

¹³ *Iyyooba.* Neeni intte soo asi woy ne lag-

12. Yihooway Edenen wottido kiruubetu leemisuwaappe ay tamaariyoo?

13. Iyyoobi bana gakkida paaciyaa waani genccana danddayidee?

gee haasayido iitaban, woy wolqqaama harggiyan qohettidaba, woy qassi siiqiyo uri hayqqin azzanidaba gidikko, Iyyooba leemisoy nena minttettana danddayees. (Iyy. 1: 18, 19; 2:7, 9; 19:1-3) Iyyoobi ba waayiyawu gaasuwaa erana xayikkonne, mule hidootaa qanxxibeenna. Aybissi? Hegawu a maaddida issibay i ‘Xoossaassi yayyiyoogaa.’ (Iyy. 1:1) Iyyoobi bawu hanotay injjetin injjetana xayin, Yihoowa ufayssanawu murttiis. Xoossay a maaddido gishshawu, Iyyoobi Yihooway Ba geeshsha ayyaanaa baggaara oottido maalaalissiyaabaa wottidetti qoppiis. Iyyoobi ba waayiyaappe shemppana bessiyo wodiyan bana Yihooway shemppissanaagaa kaseegaappe aarawan ammanettiis. (Iyy. 42:1, 2) Hanidoykka hegaadaana. Yihooway “ayyo zaaridi ishaliisii; ayyo kaseegaa gishshaa naa77u kushe oottidi immiis.” Iyyoobi ufayttidi ‘daro wodiya de'is.’—Iyy. 42:10, 17.

¹⁴ *Kiitettida PHawuloosa.* Tumu goynuwwa morkketi nena keehi ixxiyoonaa, ubba qassi yedettiyoona? Neeni ne gita aawatettay deexxiyo gubaa'e cimee woy woradaa xomoosiya ishee? Yaanikko, PHawuloosabaa wotta denttada qoppa. A keehi ixxi-

14. Naa"antto Qoronttoosa 1:6y qonccissiyoo-gaadan, PHawuloosi genccidoo-gee harata waatidi minttettidee?

ya, Kiristtaane gidenna asati a bolli ‘hara’ darobaa gattidosona; qassi i gubaa’etuyyo hirggiyo gishshawu, galla galla keehi un’ettiis. (2 Qor. 11:23-29) Gidikkokka, i hidootaa qanxxibeenna; qassi a hanotay harata minttettiis. **(2 Qoronttoosa 1:6 nabbaba.)** Neeni metuwan gencciyoo wode, ne leemisoy harati genccanaadan minttettana danddayiyoogaa hassaya.

DANDDAYAY NENAN ‘BA OOSUWAA POLANEE’?

15 Geeshsha ayyaanay kaalettin Yaaqoobi, ‘Danddayay ba oosuwaa polo’ yaagiis. Danddayay polana bessiyoo ‘oosoy’ aybee? Danddayay nuuni ‘aybinne bali baynna zawatidaageetanne paci baynnaageeta’ gidanaadan maaddees. (Yaaq. 1:4) Paacee darotoo nuuni nu eeshshan giigissana koshshiyoo shugo miyyee qonccanaadan oottees. SHin nuuni he paacyiyya danddayikko, nu eeshshay kaseegaappe yaa lo’ees. Leemisuwawu, nuuni kaseegaappe aaruwan danddayanacha, nashshiyaaageetanne qarettiyaageeta gidana danddayoos.

16 Danddayay nuuni kaseegaappe lo’o Kiristtaane gidanaadan maaddiyo gishshawu, paacyaappe attanawu gaada Geeshsha Maxaafaa maaraa kanttoppa. Leemisuwawu, neeni shori baynnaabaa qoppiyoogaa agganawu baaxetikko shin? Paacyiyan xoonettiyoogaappe, heгаа mala qofaa agganawu Yihooway maaddana mala woossa. Yaatikko, kaseegaappe aaruwan iitabaappe naagettaasa. Yihoowa Markka gidenna ne soo asay nenaara eqettii? Paacyiyan xoonettiyoogaappe, ubbatoo kumetta wozanaappe goynnawu murttta. Hegee neeni Yihoowan keehi ammanettanaadan maaddees. Xoossan nashetanawu nuuni genccana koshshiyooгаа hasasa.—Roo. 5:3-5; Yaaq. 1:12.

15, 16. (a) Danddayay polana bessiyoo ‘oosoy’ aybee? (b) ‘Danddayay ba oosuwaa polanaadan’ nuuni waatana danddayiyaakko leemisuwaa yoota.

17 Nuuni guutta wodiawu gidennan, *wurssettaa gakkanaashin* genccana koshshees. Leemisuwawu, issi markkabee muukettiyaabadan qoppa. A gidon de’iya asay attanawu koyikko, haattaa wadhidi gaxi kiyana bessees. Gaxi kiyawu matidi waraa aggiya ura gakkiiyaabay appe keehi kasetidi aggidaagaa gakkiiyaabaara issi mala. Hegaadan, nuunikka ooratta alamiyaa gelana gakkanaashin genccanawu murttida. De’uwaa demmanawu wurssettay gakkanaashin genccana koshshees. Nu qofay, “Nuuni salettokko” yaagidi naa’utoo yootida kiitettida PHawuloosagaara issi mala.—2 Qor. 4:1, 16.

18 Nuuni wurssettaa gakkanaashin genccanaadan Yihooway maaddanaagaa wozanappe ammanettoos. PHawuloosi Roome 8:37-39n hagaadan giis: “Nuuni nuna siiqida aani ha yoho ubban poli xoonida. Aissi giikko, haiqo gidin, de7o gidin, kiitanchchata gidin, haariyaageeta gidin, ha77i de7iyaagaa gidin, sinttappe yaanaagaa gidin, wolqqaamata gidin, bolla saluwaa gidin, garssa sa7aa gidin, ai mereta gidinkka, Kiristtoos Yesuusan de7iya Xoossaa siiquwaappe nuna shaakkanau danddayennaagaa taani eraas.” Nuunikka PHawuloosaagaa dan ammanettoos. Nuuni issi issitoo daafuriyooгаа tuma. Gidikkokka, Geedoonanne a asaa leemisuwaa kaalliyaaageeta gidoos. Eti daafurikkokka, hidootaa qanxxidi “yedettiyoogaa aggibookkona.”—Daa. 8:4.

17, 18. (a) Wurssettaa gakkanaashin gencciyooгаа keehi koshshiyooгаа leemisuwan yoota. (b) Wurssettay matiyo wode, ay ammanettana danddayiyoо?

WURSSETTA QOFAA:

[1] (mentto 11) Ha wodiyan genccida Xoossaa asaabaa eriyoogeeekka nena minttettana danddayees. Leemisuwawu, 1992, 1999nne 2008 *Laytta Maxaafay* Toophiyan, Maalaaweeninne Raashiyana de’iya nu ishanntubaa yootiyoobay nu ammanoy minnanaadan maaddees.

[2] (mentto 12) He oosuwawu maddabettida kiruubeti aappunakko Geeshsha Maxaafan odettibeenna.

Goynuwawu Issippe SHiiqana Koshshiyoy Aybissee?

‘Eti issippe shiiqiyoogan gencidosona.’

—OOS. 2:42.

MAZAMURE: 20, 48

**“SHIIQANA KOSHSHIYO
GAASUWAA” GIYA
SAAXINIYAA
GO’ETTADA . . .**

gubaa’e shiiqoy nuna waati
go”iyaakko qonccissa.

nuuni shiiquwaa shiiqiyoogee
harata waati maaddiyaakko
qonccissa.

nuuni shiiquwaa shiiqiyoode
Yihoowawu aybi siyettiyaakko
qonccissa.

KORNIYYO layttay 17 gidiyo wode, i aayyiyo oyqqidi Sooveeten wolqqa oosuwaa oottiyo kambbiyaa efiidosona. Guyyeppe, Kornokka oyqqidi i biittaappe sha’an qoodettiya kilo meetiriyaa haakkiya Saybeeriyaa efiidosona. O issi issitoo meeguwa teqqiya maayuwa mayzzennan keehi meeggiya wodiyan deriyan ay-lledan ootissoosona. He keehi iitabay gakkishinkka, Kornanne hara michiyaa gubaa’e shiiquwaa shiiqanawu murttidosona.

² A hagaadan gaasu: “Nuuni oottiyoosaappe omarssi kiyidi baaburee eqqiyoosaa gakkanawu 25 kilo meetiriyaa hemettoos. Baaburee maallado naa”u saatiyan dendididi usuppun saate bi simmin, nuuni wodhidi shiiquwaa sohuwaa gakkanaashin 10 kilo meetiriyaa hemettoos. Hegaa keenaa hemettiyoogaa go’ay ay-bee? Korna, “SHiiquwan *Wochiyo Keelaa* xanna’oosinne Kawotetta mazamuriyaa yexxoos. Hegee nuuni keehi minettanaadaaninne nu ammanoy minnanaadan oottiis” yaagaasu. Eti heezzu gallassappe guyyiyan oosuwawu simmikonne, eta ootissiyaagee Kornanne i laggiiya biidoogaakka eribeenna.

1-3. (a) Kiristtaaneti issippe shiiqiyo wodiya yeemotti naagiyoo-gaa waati bessidona? (Doomettan de’iya misiliyaa xeella.) (b) Ha huuphe yohuwan nuuni be’anabay aybee?

³ Yihoowa asay issippe shiiqiyo wodiyaawudekka yeemottidi naagees. Kiristtaane Gubaa'ee eqqoosappe doommidi, Yesuusakaalliyaageeti 'issippe shiiqiyoogan genccidosona.' (Oos. 2:42) Neenikka ubbatoo gubaa'ee shiiquwaa shiiqanawu etaagaadan koyennan aggakka. Gidoppe attin, Kiristtaaneta ubbaa paacciyaabay de'ees. Oosoy, darobaa oottana koshshiyoogee, woygalla galla oottiyooban daafuriyoogee nuuni gubaa'ee shiiquwaa shiiqanawu metootanaadan oottana danddayees. Nuuni he paacyiaa xoonidi ubbatoo gubaa'ee shiiquwaa shiiqanaadan aybi maaddana danddayii?^[1] Gubaa'ee shiiquwaa shiiqiyoogee keehi maaddiyoojaa nuuni Geeshsha Maxaafaa xanna'issiyoogetinne harati akeekanaadan waati maaddana danddayiyo? Goynuwwu issippe shiiqana koshshiyoo hospun gaasuwwa ha huuphe yohuwan be'ana. Nuuni shiiqiyoogee nuna maaddiyoojaa, haratamaaddiyoojaanne Yihoowa ufayssiyoogaa qonccissiya heezzu shaahuwan he gaasota be'ana danddayoos.^[2]

SHIIQOY NUNA MAADDEES

⁴ *SHiiquwan tamaroos.* Gubaa'ee shiiqo ubbay nuuni nu Xoossaa Yihoowaabaa tamaranaadan maaddes. Leemisuwawu, Gubaa'iyaa Geeshsha Maxaafaa Xinaatiyan *Xoossaappe Yiya Mishiraachuwwa!* giyo broshuriyaa xanna'ido wode Yihoowa eeshshabaa xanna'idoogee, qassi ne ishantinne michontti wozanappe yootido qofay saluwan de'iya ne Aawaa neeni mintta siiqanaadan oottibeennee? Haasyaanne Geeshsha Maxaafaa nabbabiyoojaa siyiyo wode, qassi ootti besuwaa be'iyoo wodekka Xoossaa Qaalaa kaseegaappe aaruwan akeekoos. (Nah. 8:8) Leemisuwawu, saaminttan saamin-

4. Nuuni issippe shiiqiyoogee Yihoowaabaa tamaranawu waati maaddii?

ttan Geeshsha Maxaafan nabbabidobaappe ayfettiya qofaa giigettiyo wodenne harati qonccissiyoojaa siyiyo wode ayyaanaaban demmiyo al'obaa qoppa!

⁵ Gubaa'ee shiiqoy Geeshsha Maxaafaa maaraa nu de'uwana ubbaan oosuwan peeshshanaadan tamarisseees. (1 Tas. 4: 9, 10) Leemisuwawu, *Wochiyo Keelaa Xinaatee Xoossaa asaa keehi maaddes. Wochiyo Keelaa Xinaatee Yihoowayyo kaseegaappe loytta oottanawu qoppanaadan, ne ishantuyyo atto gaanaadan, woy qassi kaseegaappe loytta woossanaadan nena denttettidee? Saaminttawu gidduwan shiiqiyo shiiqoy haggazuwwu nuna loohisseees. Mishiraachuwwa waati loytti yootanaakkonne Geeshsha Maxaafaa maaraa waati loytti tamarisanaakko he shiiquwan tamaroos.*—Maa. 28:19, 20.

⁶ *Gubaa'ee shiiqoy nuna minttettees.* Seexaanaa alamee nu ammanuwaa shugissanawu malees; qassi nuuni un'ettanaadaaninne hidootaa qanxxanaadan oottana danddayees. SHin, gubaa'ee shiiqoy nuna minttettees. **(Oosuwwa 15:30-32 nabbaba.)** Nu shiiquwan darotoo Geeshsha Maxaafaa hiraa-gay waani polettidaakko tamaroos. Hegee, Yihooway qaalaa gelidobay sinttaappekka polettanaagaa nuuni mintti ammananaadan oottees. Nuna minttettiyaageeti haasayaa haasayiyaageeta xalla gidennaagee qoncce. SHiiquwan bantta qofaa yootiyaanne wozanappe yexxiya Kiristtaanetikka nuna minttettoosona. (1 Qor. 14:26) SHiiquwaappe kasenne shiiquwaappe simmin nu ishanttuuranne michonttuura haasayiyo wode, eti nuuyyo qoppiyoogaa eriyo gishshawu woppu goos.—1 Qor. 16:17, 18.

5. Gubaa'ee shiiqoy Geeshsha Maxaafaappe tamaridobaa go'ettanawunne kaseegaappe loytta haggazanawu nena waati maaddidee?

6. Gubaa'ee shiiqoy nuna waati minttettii, qassi gazdanaadan waati maaddii?

⁷ *Gubaa'e shiiquwan geeshsha ayyaanay nuna maaddees.* Bonchettida Yesuus Kiristtoosi, “Siyana haitti de7iyo urai Geeshsha Ayyaanai woosa keettatuyyo giyoobaa siyo” yaagiis. (Ajj. 2:7) Ee, Yesuusi Kiristtaane gubaa'iyaa geeshsha ayyaanaa baggaara kaalettees. Nuuni paaciya eqettanawu, minnidi loytti sabbakanawu, qassi suurebaa kuuyanawu geeshsha ayyaanay nuussi koshshees. Hegaa gishshawu, gubaa'e shiiquwaa gujjiin, geeshsha ayyaanaa demmanaadan nuna maaddiya ubbaa loytti go'ettana bessees.

SHIIQUWAN HARATA MAADDOOS

⁸ *Gubaa'e shiiquwan nu ishantta siiqiyoo-gaa bessana danddayoos.* Gubaa'iyaa de'iyaa issi issi ishanttinne michontti genccanawu baaxetiyo wolqqaamabaa qoppa. Kiitettida PHawuloosi, “Issoi issuwau qoppoos” yaa-giis. ‘Issippe shiiqiyoo-gaa aggana’ xayikko

7. Gubaa'e shiiquwaa shiiqiyoo-gaa keehi koshshiyaaba gididoy aybissee?

8. Nu ishantti nuna shiiquwan be'iyoo-gaa, qassi nuuni nu qofaa yootishiinne yexxishin siyiyoo-gaa eta waati maaddii? (“SHiiquwaappe Simmin Ayyo Ubbatoo Kehees” giya saaxiniyaa xeella.)

SHIIQUWAAPPE SIMMIN AYYO UBBATOO KEHEES

“SHIIQUWAA baanawu metootanaadan oottiya wolqqaama sahooy tana sakkees. SHin taani yaa biyo wode, Yihooway giigissido keehi ufayssiya ayyaanaabaa qumaa mays. Gulbbatay, wozanaynne sukkaariyaa harggiyaara gayttida darobay tana keehi sakkishin gubaa'iyaa biyaaba gidikonne, simmiyo wode taayyo ubbatoo kehees.

“Taani ‘Un’ettida Uraa Woosaa’ giya mazamure paydo 68 gubaa'iyaa de'iyaaageeti yexxishin koyro siyido wode, afuxxaas. He mazamuree keehi ufayssees! Taani loytti siyanaadan maaddiya miishshan harati yexxishin siyaas; qassi taanika etaara yexxaas. Yaa biyoo-gaa tumaakka ufayssees!”—*Jorj, layttay 58.*

nuuni issoy issuwawu qoppiyoogaa bessana danddayiyoogaakka PHawuloosi qonccisiis. (Ibr. 10:24, 25) Neeni gubaa'e shiiquwaa shiiqiyoo-gaa nu ishanttuuranne michonttuura gayttidi, etaara haasayanawunne etawu siyettiyaabaa eranawu koyiyoo-gaa bessees. Neeni wozanappe yootiyoo-baynne wozanappe yexxiyoogee ishanttanne michontta minttettees.—Qol. 3:16.

⁹ *SHiiqoy nu mala Kiristtaanetuura issipetettan de'anaadan maaddees.* (**Yohaannisa 10:16 nabbaba.**) Yesuusi bana henttanchan, bana kaalliyaaageeta qassi dorssaa wudiyan leemisiis. Ane haggaa qoppa: Naa'u dorssati deriyaa huuphiyan, naa'u dorssati wombban, haray qassi harasan maataa miyaaba gidikko, ha ichashu dorssata wude gaana danddayettii? Akkay; ayssi giikko, dorssaa wudee issipetettan de'eesinne henttanchaa geeduwaa kaallees. Hegaadankka, nuuni eriiddi gubaa'iyaa baana xayikko, nu Henttanchaa kaallana danddayokko. Nuuni nuna ‘heemmiya issuwaa’ kaalliyaa ‘issi wude’ gidanawu nu mala Kiristtaanetuura shiiqana bessees.

¹⁰ Nuuni gubaa'e shiiquwaa biyo wode, nu issipetettawu maaddiyaabaa oottoos. (Maz. 133:1) Nu mala Kiristtaanetuppe amaridaageetu aawati, aayoti, ishanttinne michontti eta yedettidosona. SHin Yesuusi ayyaanaaban etassi so asa mala gidida, eta siiqiyaanne etawu qoppiyaageeta immanawu qaala geliis. (Mar. 10:29, 30) Neeni ubbatoo shiiquwaa shiiqiyaaba gidikko, he siiqo asatuyyo aawa, aayo, isha woy miicho gidiyoo-gaa bessana danddayaasa! Hegee nuuni danddayido keenan ubbatoo shiiqanaadan denttettees.

9, 10. (a) Yesuusi yootido, Yohaannisa 10:16n de'iyaa qofay nu ishanttuura shiiqiyoo-gaa keehi koshshiyoo-gaa nuuni akeekanaadan waati maaddiyaakko qonccissa. (b) Nuuni ubbatoo shiiquwaa shiiqikko, eta soo asay ixxiyo ura waati maaddana danddayiyo?

YIHOOWA UFAYSSEES

¹¹ *Gubaa'e shiiquwan Yihoowawu bessiyaa-baa immoos.* Yihooway nuna Medhidaagaa gidiyo gishshawu ayyo bonchoy, galataynne sabay bessees. (**Ajjuutaa 7:12 nabbaba.**) Nuuni shiiquwan woossiyo wode, yexxiyo wodenne abaa haasayiyo wode Yihoowawu goynnoos; hegee awu bessiyaaba. Nuuyyo darobaa oottida Xoossaa sabbiiyoogee gita maata.

¹² Nuuni Yihoowayyo azazettiyoogee akka bessiyaaba. I nuuni ubbatoo shiiqanaadan, ubba qassi ha wurssetta gallassan aggennan shiiqanaadan azaziis. Nuuni eeno giidi he azazuwaa azazettiyo wode, Yihooway ufayttees. (1 Yoh. 3:22) Nuuni ubbatoo shiiquwaa shiiqanawu oottiyooabaa i akeekesinne nashshees.—Ibr. 6:10.

¹³ *Nuuni shiiquwaa shiiqiyoogee Yihoowak-konne a Na'aakko shiiqanawu koyiyoo-gaa bessees.* SHiiquwan nu Gita Asttamaaree ba Qaalaa, Geeshsha Maxaafaa baggaara nuna kaalettees. (Isi. 30:20, 21) Nunaara shiiqiya Yihoowa Markka gidenna asatikka, “Xoossai tumu intte gidдон de7ees” gaana danddayoosona. (1 Qor. 14:23-25) Yihooway ba geeshsha ayyaanaa baggaara shiiquwaa anjjees; qassi nuuni Geeshsha Maxaafaappe tamaariyoobaa kaalettees. Hegaa gishshawu, shiiquwan nuuni Yihoowa cenggurssaa siyoosinne i nuna siiquwan kaallettiyoogaa akeekoos. Yaatiyoogan, nuuni akka shiiqoos.

¹⁴ Yesuusi, “Naa77u urai woi heezzu urai ta sunttan shiiqiyoosan, taani hegan eta gidduwan de7ais” yaagiis. (Maa. 18:20) Yesuusi

11. Nuuni gubaa'e shiiquwaa shiiqiyoogee Yihoowawu bessiyaabaa immanawu waati maaddii?

12. Gubaa'e shiiquwaa shiiqanaadan Yihooway azazidoogaa nuuni azazettiyo wode ayyo aybi siyettii?

13, 14. SHiiquwan nuuni waanidi Yihoowak-konne Yesuusakko shiiqiyoos?

giidobay nu shiiquwawukka hanees. Gubaa'iyawu huuphe gidida Kiristtoosi Xoossaa asaa gubaa'iyaa 'gidduwan hemettees.' (Ajj. 1:20–2:1) Yihoowaynne Yesuusi gubaa'e shiiquwan nuna keehi minttettoosona. Neeni Yihoowak-konne a Na'aakko shiiqanawu neeyyo danddayettida ubbabaa oottiyoogaa be'iyoo wode, ayyo aybi siyettana gaada qoppay?

¹⁵ *SHiiquwaa shiiqiyoogee nuuni Yihoowa haaruwawu exatiyoogaa bessees.* Yihooway nuuni shiiqanaadan azazidaba gidikkonne, azazettanaadan nuna wolqqanttenna. (Isi. 43:23) Yaatiyo gishshawu, nuuni ayyo azazettiyo wode, a ay keena siiqiyaak-konne a haaruwawu ay keena exatiyaakko bessoos. (Roo. 6:17) Leemisuwawu, nuna ootissiyaa-ghee nuuni gubaa'e shiiquwaa shiiqiyoogaa aggidi oosuwa oottanaadan giddana danddayees. Woy qassi nuuni shiiquwaa shiiqiko, kawotettay miishshaa qaxxayana, qachana woy hegaappe iitabaa nu bolli gattana danddayees. Woy gubaa'e shiiquwaa biyoogaa aggidi allaxxanawu paacettana danddayoos. He hanotatu ubban nuuni oottanabaa kuuyanaadan Yihooway koyees. (Oos. 5:29) Nuuni Yihoowa haaruwawu exatiyo wode, a ufayssoos.—Lee. 27:11.

GOYNUWAWU HARATUURA SHIIQIYOOGAA AGGOPPA

¹⁶ *Koyro xee-tu layttaa Kiristtaaneti 33 M.Ln PHenxxaqosxxe gallassi hanida maalaalissiyaabaappe simmin guutta wode xallawu issippe shiiqidi aggiigibookkonna. 'Eti Yesuusi kiittidoogee-tu timirttiyaaninne issippe shiiqiyoogan genccidosona.'* (Oos. 2:42) Rooma kawotettaynne Ayhuda

15. Nuuni shiiquwaa shiiqiyoogee Xoossawu azazettanawu koyiyoo-gaa waati qonccissii?

16, 17. (a) Koyro xee-tu layttaa Kiristtaanetus-si shiiqoy keehi gitaba gididiyoogaa aybin eriyoo? (b) SHiiquwaa xeelliyaa-gan Isha'a Jorj Gangasawu aybi siyettidee?

SHIIQANA KOSHSHIYO GAASUWAA

1. SHiiquwan tamaaroos.
2. Gubaa'e shiiqoy nuna minttettees.
3. Gubaa'e shiiquwan geeshsha ayyaanaa demmoos.
.....
4. Nuuni nu ishantta siiqiyoogaa qonccisanawu maaddees.
5. Nu mala Kiristtaanetuura issipetettan de'anaadan maaddees.
.....
6. Gubaa'e shiiquwaa wode Yihoowawu bessiyaabaa immoos.
7. Yihoowakkonne a Na'aakko shiiqanawu koyiyoogaa bessoos.
8. SHiiquwaa shiiqiyoogee nuuni Yihoowa haaruwawu exatiyoogaa bessees.

haymaanootiyyaa kaalettiyaageeti eta yedet-tishinkka issippe shiiqiyoogaa aggibookkona. Ubbatoo shiiqiyoogee metiyaaba gidik-kokka, eti aggennan shiiqanawu banttawu danddayettida ubbabaa oottidosona.

¹⁷ Ha wodiyan de'iya daro Yihoowa ashkharati gubaa'e shiiquwaa keehi nashshiyoo-gaa bessidosona. Bolla Gididi Heemmiyaagaa yara gididi 22ppe dariya layttaa oottida Jorj Gangasi hagaadan giis: "Ishanttuura issippe shiiqiyoogee tana keehi ufaysseesinne minttettees. Taayyo danddayettida keenan Kawotettaa Addaraashaa koyro gakkiiyaageetuppenne wurssettan yaappe kiyiiaageetuppe issuwaa gidanawu koyays. Xoossaa asaara haasayiyo wode keehi ufayttays. Taani etaara de'iyoo wode, ayyaanaa gannatiyan ta soo asaara woppu gaada de'ays." I gujjidi, "Taani wozanappe qoppiyoobayenne amottiyoobay shiiquwaa shiiqiyoogaa" yaagiis.

¹⁸ Yihoowawu goynnawu issippe shiiqiyoogaa xeelliyaagan neeyyookka hegaadan siyettii? Yaanikko, gencanawunne ubbatoo shiiquwaa shiiqanawu baaxetiyoogaa aggoppa. Yaatiyoogan, "Abeet GODAU, neeni de-7iyo keettaa . . . taani dosais" giida Kawuwaa Daawitaagaadan neeyyo siyettiyoogaa besaasa.—Maz. 26:8.

18. Nu shiiquwaa xeelliyaagan neeyyo aybi siyettii, qassi waatanawu murttadii?

WURSSETTA QOFAA:

[1] (mentto 3) Nu ishanttuppenne michontuppe amariidaageeti keehi harggiyo gishshawu woy heгаа mala hara gaasuwan ubbatoo shiiqana danddayokkona. Eti Yihooway eta hanotaa akeekiyoogaanne kumetta wozanaappe awu goynnawu oottiyoobaa nashshiyoo-gaa ammanettana danddayoosona. SHiiquwan tamaariyoo-baa duuqqidi woy silkkiyan sissiyoo-gan cimati heгаа mala ishantti woy michontti ayyaanaaban go'ettanaadan maaddana danddayoosona.

[2] (mentto 3) "SHiiqana Koshshiyoo Gaasuwa" giya saaxiniyaa xeella.

Kase Malakuseti Ayyaanaaban Tumu Michontta Gididosona

FERNANDESA FELISANNE ARASELA
YOOTIDOOGAA

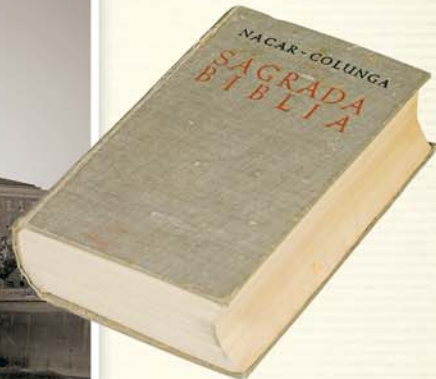
TA KAALO michiyaa Arasela, “Tanaara haasayoppa. Ne haymaanooti-yaabaa harabaa aybanne siyanawu koyikke. Hegee tana iitees. Taani nena ixxays!” yaagaasu. Ha”i taani 91 laytta asa gidadakka, he qaalaa siyidoogee tana ay keena azzanttidaakko hassayays. Eranchchaa 7:8y yootiyoogaadan, “ai yohuwaassi gidikkonne, doomettaappe wurssettai keha;” qassi nu hanotaykka heгаа mala.—*Feliso*.

Feliso: Taani haymaanootiyaa mintti kaalliya keettan diccaas. Nu dabbotuppe 13ti Kaatolike Wootsa Keettan qeese woy he haymaanootiyaa mintti kaalliyaageeta. PHaaphaasee Joon Pool naa”anttoy haray atto Kaatolike timirtte keettan tamarissida, ta aayeeyyo mata dabbo gidida qeesiyaa geeshsha giidi anjiis. Nu soo asay hiyyeesa. Ta aaway wogaace; qassi ta aayiyaa asa gaden oottawusu. Nu son de’iya hospun naatuppe taani bayra.

Ispeenene asay issoy issuwaara olettido olay doommiyo wode, taayyo layttay 12. He olaappe simmin, ta aaway qashettiis. I naaqoy likke gidenna giidi qoppiyoogee he naaqiya kawotettaa ufayysibeenna. So asaa mizanawu ta aayiyaa metootido gishshawu, taappe kaalotiya heezzu michota, Araselo, La’uronne Ramono Ispeenene, Bilba’o kataman de’iya gadaamiyaa yeddanaadan i laggiiya iyyo yootaasu. Eti yan namisettokkona.

Araselo: Nuuyyo he wode layttay 14, 12nne 10 gi-diyo gishshawu, nu soo asaappe shaahettiyoogee keehi deexxiyaaba. Nuuni Bilba’o geeshshiyoo oosuwaa oottida. Naa’u layttappe simmin, malakuseti cima asata xeelliyo, Zaragoza kataman de’iya gita gadaamiyaa nuna yeddidosona. Nu oosoy qumaa kattiyo keettaa geeshshiyooгаа, hegee yelagata keehi daafurssiya ooso.

Feliso: Ta michoti Zaragoza biido wode, ta aayiyanne heeraa qeese gidida taayee kaalo ishaya ta michoti de’iyo gadaamiyan oottanawu taani baanaadan qofaa qachidosona. Eti taani gadaamiyaa geliyoogee heeraan de’iya, tana siiqiya na’ara gayttennaadan oottees giidi qoppidosona. Taani haymaanootiyaa mintta kaalliyoo gishshawu, gadaamiyan guutta wodiyawu de’anaagaa qoppada ufayttaas. He wode taani Qiddaasiyaa siyanawu ubba galla bays; qassi Afirkkan malakuse gididi de’ida ta mata

Ispeeneni, Zaragozan de'iya gadaamiyaa (haddirssa baggan)
Nakar Kolungga Geeshsha Maxaafaa birshettaa (ushacha baggan)

dabbuwaadan misoonaawe gidanawukka qoppaas.

Taani hara biittan Xoossaayyo haggaaazanawu ko-yyiyoogaa minttettanawu malakuseti aybanne ootti-beenna gishshawu, gadaamiyan de'iyoogee taayyo qasho keettadan siyettiis. Hegaa gishshawu issi layttappe guyyiyan, qeesiyaa taayee ishaa heemmanawu soo guyye simmanawu qofaa qachaas. Taani son oosuwa oottaydda, xaafetti uttida woosaa aara ubba galla qammi zaaretta zaarettada woossays. Woosa keettan ciishshaa giigissiyooqaa, qassi geela'ee misiliyaanne geeshshata giyoogeetu misiliyaa alleeqissiyooqaa taani dosays.

Araselo: Guyyeppe, gadaamiyan nu de'oy laa-mettiis. Taani koyro shiiquwaa shiiqetta simmin, malakuseti macca naata shaakkanawu qofaa qachidosona. Ramona Zaragozan takkaasu, La'ura Valenshiyaa baasu, qassi tana Maadiride yeddidosona; yan naa'antto shiiquwaa shiiqettaas. Maadiride gadaamee tamaaretinne cima asay de'iyooosanne heeraa xomoosiya hara asay aqiyooosa gidiyo gishshawu, yan keehi daro oosoy de'ees. Taani gadaamiyan de'iya kilinikiyan oottaas.

Taani malakuse gididi de'iyoogee keehi ufaayssiyaaba gidana gaada qoppaas. Taani Geeshsha Maxaafaa nabbabanawunne akeekanawu hidootan naagaas. SHin ooninne Xoossaabaa woy Yesuusabaa haasayenna; qassi nuuni Geeshsha Maxaafaa go'ettokko. Taani Laatine qaala guutttaa tamaaraas, geeshshata giyoogeetu de'uwaabaa xanna'as, qassi

Mayraamiyyo goynnaas. Harabay ubbay keehi daafurssiya ooso.

Taani hirggiyoogaa doommaas, qassi gadaamiyaa halaafiyo haasayissaas. Nu soo asawu ta maadoy koshshishin harati worddotidi miishshaa demmanaadandan taani daafurana bessenna gaada qoppiyoogaa iyyo yootaas. Hegee ta qofaa laamissana, qassi taani gadaamiyaappe kiyennaadan diggana ga qoppada, a issi un'o kifiliyaa ta bolli gorddada qulppaasu.

Malakuseti taani ha'ikka baanawu koyiyaakkonne be'anawu, he kifiliyaappe tana heezzutoo kessidosona. Taani murttido gishshawu eti, "Taani Xoossawu haggaaziyoogaappe Seexaanawu haggaaazanawu koyido gishshawu bays" gaada xaafanaadan yootidosona. Hegee tana daganttiis; qassi taani gadaamiyaappe kiyanaawu keehi koyikkokka, hegee mule xaafikke. Wurssettan issi qeesiyaa xeesissada hanidabaa ayyo yootaas. I taani kase de'iyoo Zaragoza gadaamiyaa baanaadan hanotaa giigissiiis. Taani yan guutta aginawu de'a simmin, gadaamiyaappe kiyanaadan tawu paqqadidosona. Hegaappe simmin sohuwaara, La'uranne Ramonakka gadaamiyaappe kiyidosona.

DIGETTIDABA GEETETTIDA MAXAAFAY NUUNI SHAAHETTANAADAN OOTTIIS

Feliso: Guyyeppe, taani azinaa gelada Kanttabriyaa giyoosan de'anawu baas. Taani Qiddaasiyaa siyanawu ubbatoo bays; qassi issi Woggaa galla madirakiyaappe garamissiyaa erissuwaa siyaas. Qeesee

Merinaa De'uwaa Demissiya Tumaa giyo maxaafaa besiididi keehi yiillotidi, "Ha maxaafaa be'ite!" yaagiis. I gujjidikka, "Issi uri ha maxaafaa intteyyo immikko, hegea tawu immite woy wora olite!" yaagiis.

Taayyo ha maxaafay baawa, shin taani he maxaafaa sohuwaara demmanawu koyaas. Hegaappe guutta gallassaa takkidi, naa'u Yihoowa Markkati ta soo yiidi, digettidaba geetettida maxaafaa taayyo immidosona. He galla qammi he maxaafaa nabbabaas, qassi he maccaasati zaarettidi yiido wode, etaara Geeshsha Maxaafaa xanna'anawu maayaas.

Tumay ta wozanaa sohuwaara denttettiis. Taani kase haymaanootiyawu mishettiyoogaa aggada, ha'i Yihoowa wozanappe siiqaysinne mishettada ayyo haggazays. Taani 1973n xammaqettaas. Taani nu soo asawu tumaa yootana danddayido wodee guutta gidikkonne, yootanawu tawu danddayettida ubba-baa oottaas. Taani doomettan yootidoogaadan, eti ta ammanuwaa keehi ixxoosona; ubba qassi ta michiyaa Arasela keehi ixxawusu.

Araselo: Gadaamiyan tana gakkidabay taani coo ixxiya asa gidanaadan oottiis. Gidoppe attin, Wog-gaa gallassi ubbatoo Qiddaasiyaa siyanawu bays; qassi xaafetti uttida woosaa galla galla zaaretta zaarettada woossays. Taani he wodekka Geeshsha Maxaafaa akeekanawu amottays; qassi Xoossay tana maaddanaadan woossaas. SHin, ta michiyaa Felisa ba ooratta ammanuwaabaa keehi mishettada tawu yootido gishshawu, a bessiyaagaappe aaruwan ba ammanuwawu mishettawusu gaada qoppaas. Taani a yootiyoobaa keehi eqettaas.

Guutta layttappe simmin, oosuwawu Maadiride simmada, azinaa gelaas. Guyyeppe, taani keehi siriya asa gidaas. Qiddaasiyaa siyanawu ubbatoo biya asay Wonggeliyaa timirttiyaa oosuwan peeshshennaagaa taani akeekaas. Hega gishshawu, woosa keettaa biyoogaa aggaagaas. Geeshsha geetettiyaageeta woy qeesiyawu nagaraa paaxiyoogaa ammaniyoogaa aggaas; woykko si'olee xuugettiyo soho gaada ammaniyoogaa aggaas. Haray atto taayyo de'iya ubba misiliyaa xayssaas. Taani oottiyoobay likkekonne erikke. Taani qoppidoogaadan hanibeenna gishshawu azzanaas; shin, "Taani nena eranawu koyays. Tana maadda!" gaada ubbatoo Xoossaa woossays. Yihoowa Markkati darotoo ta soo yiyoogaa

Feliso

Digettidaba geetettida maxaafaa

Araselo

hassayays, shin penggiyaa etawu mule dooya erikke. Taani ayba haymaanootiyankka ammanettikke.

Paransaayen de'iyaa ta michiyaa La'uranne Ispeen-nen de'iyaa Ramona 1982 heeran Yihoowa Markkatuura Geeshsha Maxaafaa xanna'iyoo-gaa doommidoso-na. Felisa cimettidoogaadan, etikka cimettidoso-na gaada qoppaas. Guyyeppe, Anjelines giyo shooreera gayttaas; qassi a tawu mata lagge gidaasu. Akka Yihoowa Markka. Anjelinesanne i azinay taani Geeshsha Maxaafaa xanna'anaadan darotoo oychidoso-na. Taani sirikkokka, Geeshsha Maxaafaa eranawu keehi koyiyoo-gaa eti akeekidoso-na. Hegaappe guyyiyan, Nakar Kolungga giyo Geeshsha Maxaafaa birshettaa bessaydda, "Ero. SHin taani ta Geeshsha Maxaafaa go'ettennaba gidikko, inttenaara xanna'ikke!" yaa-gaas.

GEESHSHA MAXAAFAY NUNA WURSSETTAN ISSUWAA OOTTIIS

Feliso: Taani 1973n xammaqettido wode, Ispeen-nen, Kanttabriyaa giyo killiliyaa waanna katamaa Santtanderan 70 gidiya Yihoowa Markkati de'oosona. Nu moottay keehi aaho gidiyo gishshawu, koyro otobisiyan, guyyeppe nu kaamiyan biidi he killiliyan ubbasan sabbakida. Nuuni heeraappe heeraa biidi he killiliyan de'iyaa xeetan qoodettiya heeran sabbakida.

Daro layttaa gidon, taani daro asaa Geeshsha Maxaafaa xanna'issiyoo maataa demmaas; qassi he xinaatetuppe 11ti xammaqettidoso-na. Etappe daro-ti kase Kaatolike. Taani issi wode Kaatolike amanuwan mishettiyo gishshawu, danddayanchanne akeekancha gidana koshshiyoo-gaa eraas. Eti mintti ammaniyoobaa agganawu, qassi tumaa shaakki eranawu eta maaddanaadan Geeshsha Maxaafayenne Yihoowa geeshsha ayyaanay eta wozanaa denttettanawu wodee koshshiyoo-gaa akeekaas. (Ibr. 4:12) Polise gididi oottida ta azinay, Biyenvenidoy, 1979n xammaqettiis; qassi ta aayyiya hayqqanaappe guuttaa kasetada Geeshsha Maxaafaa xanna'iyoo-gaa doomaasu.

Araselo: Taani Yihoowa Markkatuura Geeshsha Maxaafaa xanna'iyoo-gaa doommido wode keehi si-rays. SHin daro saaminttappe guyyiyan, taani ix-xiyoo-gaa aggidoogaa akeekaas. Yihoowa Markkati sabbakiyoobaa oosuwan peeshshiyoo-gee tana keehi maalaalissiis. Siriyoo-gaa aggada ammanaas, qassi keehi ufayttaas. Ubba qassi ta shoorotuppe amari-

daageeti, "Araselee, neeni doorido ogiyan biyoogaa aggoppa!" yaagidoso-na.

"Tana aggabeenna gishshawunne taani koyiyo Geeshsha Maxaafaa tumu eraa demmanaadan daro hanotaa injjeyido gishshawu, Yihoowawu nena galatays" gaada taani woossidoogaa hassayays. Taani ta michiyo Feliso qohiyaabaa haasayido gishshawu, a tawu atto gaanaadan oychaas. Nuuni palamettiyoogaa aggidi, Geeshsha Maxaafaappe ufayssiyaabaa tobboos. Taani 1989n xammaqettaas; tawu he wode layttay 61.

Feliso: Ha'i tawu layttay 91; taani am'e, qassi taayyo kaseegaa keena wolqqi baawa. SHin taani Geeshsha Maxaafaa galla galla nabbabays, taani sahettenna wode gubaae shiiquwaa bays, qassi taayyo danddayettida keenan haggaa-ziyoogan ufayttays.

Araselo: Taani kase malakuse gidiyo gishshawu, haggaa-ziyoogan demmiyo ubba qeesetuyyoonne malakusetuyyo sabbakiyoogaa dosays. Taani etayyo daro xuufiyaa immaas, qassi issi issi ufayssiyaabaa etaara tobbaas. Amarida wodiyaawu haasayissa simmin, issi qeese, "Araselee, neeni yootidobaa ubbaa taani maayays, shin taani ceeggada awu baana danddayaanaa? Ta woosa keettaa asayenne ta soo asay tana woyganee?" giidoogaa hassayays. Qassi taani, "Xoossay woyganee?" gaada zaaraas. I keehi azzaniis, shin he wode tumaa aggenan koyanawu xali-beenna.

Ta de'uan issi duma wodiyaawu hassayays. Hegee ta azinay tanaara gubaae shiiquwaa baanawu koyiyoogaa koyro yootido wodiyaawu. He wode ayyo layttay 80ppe darikkokka, hegaappe simmin gubaae shiiquwaa beennan mule aggi erenna. I Geeshsha Maxaafaa xanna'idi, xammaqettennan aassiyaagaa gidiis. Nuuni issippe haggaa-ziyoogan ufayssiya wodiyaawu hassayays. I xammaqettanawu naa'u aginay attidaashin hayqqiis.

Feliso: Ta de'uan tana keehi ufayssidabaappe is-soy, kase tana eqettiya ta kaalo michoti heezzati ayyaanaaban ta michontta gidin be'idoogaa. Nuna sii-qiya nu Xoossaa Yihoowabaanne a Qaalaabaa issippe tobbiyoogan keehi ufayttoos! Wurssettan, ta michontinne taani ayyaanaaban issuwaa gidida.*

* Araseli layttay 87, Felisi layttay 91, qassi Ramoni layttay 83; eti hanno gakkanawu mishettidi Yihoowayyo haggaa-ziyoogan. La'ura Yihoowayyo ammanetta de'ada, 1990n hayqqaa-su.

SHaahettida Alamiyan Oossinne Exatennan De'a

“*Xoossaagaa Xoossaassi immite.*”—MAA. 22:21.

XOOSSAA QAALAY nuuni kawotettatuyyo azazettanaadan yoo-tees; gidoppe attin, asawu azazettiyoogaappe Xoossawu azazettana bessiyoogaakka tamarissee. (Oos. 5:29; Tii. 3:1) Ha qofay issoy issuwaa phalqqii? CHii, phalqqenna. Likkiyan haaret- tiyoogaara gayttida maaray nuuni he azazuwaa akeekanaadaaninne azazettanaadan maaddees. Yesuusi, “Yaatikko, Qeesaaraagaa Qeesaarassi, Xoossaagaa Xoossaassi immite” giidi he maraa qanttan yootiis.^[1] (Maa. 22:21) Nuuni Yesuusa azazuwaa waati azazettiyoos? Nuuni de'iyoo biittaa wogaa azazettiyoogan, sunttata bonchiyoogaaninne qaraxaa qanxxiyoogan he kawotettawu haarettoos. (Roo. 13:7) SHin kawotettan sunttettidaageeti nuuni Xoossawu azazettennaadan azazikko, nuuni hegaa maayennaagaa bonchuwaw yootoos.

² Alamiyaa polotikan oossinne exatennan de'iyoogee Xoossawu bessiyaabaa immiyoobaappe issuwaa. (Isi. 2:4) Yaatiyo gishshawu, ayssanaadan Yihooway paqqadido kawotettata eqettokko, woy qassi ba biittaa siiqiyoogaa bessanawu asay oottiyooban

1. Nuuni Xoossawukka asaa kawotettawukka waanidi azazettana danddayiyoos?
2. Alamiyaa polotikan oossinne exatennaagaa waatidi bessana danddayiyoos?

MAZAMURE: 33, 137

WOYGADA ZAARUUTEE?

Asaa haaruwaabaa Yihooway qoppiyoobay aybee?

Alamiyaaban oossinne exatennan de'anawu metootiyo wode nuuni ay oottana koshshii?

Alamiyaaban oossinne exatennan de'ida, ammanettida Yihoowa ashkkaratuppe nuuni tamaariyoobay aybee?

aybiinne gelokko. (Roo. 13:1, 2) Nuuni polotikaa asata denttettokko, dooruwaa wode doorokko, polotikan sunttettokko, woy kawotettaa laammanawu malokko.

³ Nuuni alamiyaaban oossinne exatennan de'anaadan Xoossay koyiyoy aybissakko Geeshsha Maxaafay amaridabaa yootees. Leemisuwawu, nuuni alamiyaa polotikaaninne olan gelennan aggidi 'saaassa gidennan' ixxiyooogan, Xoossaa Na'aa, Yesuus Kiristtoosa timirttiyaanne a de'uwaa ogiyaa kaalloos. (Yoh. 6:15; 17:16) Nuuni Xoossaa Kawotettawu ammanettidi haarettanawu alamiyaaban oossinne exatennan de'ana bessees. Hankkoode, nuuni Xoossaa Kawotettaa xallay asaa metuwaa qaaranaagaa mishiraachuwa yootiyo wode nu kahay waanidi geeshsha gidana danddayii? Hegaa bollikka, polotikan geliyoogan bantta yameti shaahettanaadan oottiya worddo haymaanootetuppe tumu goynoy dummatees. Tumu goynoy nuuni alamiyaaban oossinne exatennan de'anaadan maaddiyoogan kumetta sa'an issipettan de'anaadan oottees.—1 PHe. 2:17.

⁴ Nuuni de'iyoo biittay polotikaaban woppu giidanne tumu goynuwa diggennaba milatana danddayees. SHin Seexaanaa alamiyaa xayoy matiyo wode, oossinne exatennan de'iyoogee keehi koshshiyaaba gidanaagaa qoppaana danddayoos. Ha alamiyan 'sigettenanne' zozzu giida asay kumiis; yaatiyo gishshawu, asay yaa shaahettana. (2 Xim. 3:3, 4) Issi issi biittan polotikaa hanotay eesuwan eesuwan laamettiyo gishshawu, nu ishantti issi baggawu exatanaadan paacciyaabay qoppennan eta bolli gakkiiis. Nuuni alamiyaaban oossinne exatennan de'anawu murttidoogaa ha'i minttana koshshiyoy aybissakko akeekadii? Nuuni paacettana gakkanaassi naagikko, he paaciyaa kunddana danddayoos. Yaatin

3. Nuuni alamiyaaban oossinne exatennan de'ana koshshiyoy aybisse?

4. (a) Alamiyaaban oossinne exatennan de'iyoo-gee keehi metanaagaa aybin eriyoo? (b) Nuuni alamiyaaban oossinne exatennan de'anawu ha'i waanidi giigetana koshshii?

shaahettida alamiyan waatidi oossinne exatennan de'ana danddayiyo? Hegawu nuna keehi maaddiya oyddubaa ane be'oos.

ASA HAARUWAA YIHOOWAY XEELLIYOOGAADAN XEELLA

⁵ Alamiyaaban oossinne exatennan de'anawu keehi maaddiya koyroogee asa haaruwaa Yihooway xeelliyoogaadan xeelliyoogaa. Amarida Kawotettati suure milatana danddayikkonne, Yihooway asay hara asaa haaranaadan mule halchibeenna. (Erm. 10:23) Asa kawotettati asay ba biittaa siiqanaadan denttettoosona; hegee qassi asay issoy is-suwaappe shaahettanaadan oottees. Haariyaageetu gidon keehi lo'o asatikka meto ubbaa qaarana danddayokkonna. Qassi, asa kawotettati 1914n eqqida Xoossaa Kawotettaa eqettoosona. He Kawotettay mata wode eta ubbaa xayssana.—**Mazamure 2:2, 7-9 nabbaba.**

⁶ Asa kawotettay amarida sarotettayenne maaray asawu de'anaadan oottiyo gishshawu, eti haaranaadan Xoossay paqqadiis. Hegee nuuni Xoossaa Kawotettaa mishiraachuwa sabbakanaadan maaddees. (Roo. 13:3, 4) Xoossay nuuni sunttatuyyo woossanaadan, ubba qassi eti kuuyiyoobay nu goynuwaara gayttidaba gidiyo wode etawu woossanaadan azaziis. (1 Xim. 2:1, 2) Kiitettida PHawuloo-saagaadan, nuna naaqqiyo wode kawotettaa sunttata yigibaa oychoos. (Oos. 25:11) Geeshsha Maxaafay Xoossaa morkkee Seexaanay kawotettata haariyoogaa yootikkonne, kawotettan ayssanaadan woy kaalettanaadan sunttettida ubbaa i kaalettiyoogaa yootenna. (Luq. 4:5, 6) Yaatiyo gishshawu, nuuni kawotettan sunttettida uraa Dabloosi kaalettees gaana koshshenna. Nuuni 'deriyaa haariyaageetuuranne godatettay de'iyoogetuura' haasayiyo wode 'oonanne cayokko.'—Tii. 3:1, 2.

5. Asaa haaruwaabaa Yihooway qoppiyoobay aybee?

6. Nuuni kawotettan matay de'iyoogeta waati xeellana koshshii?

⁷ Sunttettanawu annaaccettiya ooninne, woy ay polotika citinne nuna maaddiyaaba milatin woy qohiyaaba milatinkka oossinne exatennan aggiyoogan, Xoossawu azazettoos. Hegaara gayttida hanotan nuuni issi baggawu exatanaadan paacciyaabay waani gakkana danddayii? Xoossaa asaakka keehi qohida, asaa huqqunniya kawotettaa laamanawu asay denddiis giidi qoppoos. Nuuni he denddida asaara hashetana xayikkonne, geella nu qofay etaagaa mala gidanee? (Efi. 2:2) Nuuni haasayiyoobanne oottiyoobaa xallan gidennan, nu wozanan qoppiyoobankka oossinne exatennan de'ana bessees.

“CINCCA” GIDIKKONNE “ASHKKE” GIDA

⁸ Alamiyaaban oossinne exatennan de'ana wu maaddiya naa'anttobay paacee gakkiiyo wode 'shooshshadan cincca, qassi haraphe dan ashkke' gidiiyoogaa. (**Maatiyoosa 10: 16, 17 nabbaba.**) Nuna gakkana paaciya kaseti qoppiyoogan cincca gidiiyoogaa bessoos; qassi he paacee gakkiiyo wode oossinne exatennan aggiyoogan ashkke gidiiyoogaa bessoos. Nuna paaccana danddayiya amari dabaanne hega mala hanotan oottana danddayiyoobaa ane be'oos.

⁹ Nu haasayaa. Polotikaara gayttidabay denddiyo wode, nu haasayiyooban naagettana bessees. Leemisuwawu, Kawotettaa mishiraachu waa asawu yootiyo wode, issi polotikaa citay woy sunttettida uri kaalliyo qofaa nashshoppa woy boroppa. Issi metu waa qaarees giyo ayba polotika qofanne tobbiyoogaappe he metuwaabaa haasayiyoogan keettaawaara maayettanawu mala. Yaata da, Xoossaa Kawotettay he metu waa mu leera waati xayssanaakko Geeshsha Maxaafaappe besa. Attumay attumaa woy maccay maccaa ekkiyoogaa woy geliyoogaa woy qas-

7. Nuuni qoppaana bessennabay aybee?

8. Alamiyaaban issi baggawu exatennan de'anawu metootiyo wode waanidi 'cincanne ashkke' gidana danddayiyo?

9. Nuuni haratuura haasayiyo wode naagettana bessiyobay aybee?

si shahaaraa kesissiiyoogaa mala qofan asay palamettanawu koyikko, Geeshsha Maxaafaa maaraanne nuuni waati he maaraa kaalli yaakko qonccissa. Hega tobbiyo wode, he gaara gayttida polotikaa qofan oossinne exatoppa. Issi uri issi higgee laamettana woy shaarettana koshshees giyo wode nuuni oossinne exatokko; woy qassi he uri ba qofaa laammanaadan denttettokko.

¹⁰ Oduwaa. Eraadooniyaanne televizhiiniyaa malaban yootiyo “odoy” darotoo issi baggawu exatidi yootiyooba. Issi issitoo asay ba polotikaa qofaa yootanawu hega mala miishshata go'ettees. Ubba qassi oduwaa yootiyay kawotettaa xalla gidido biittan hegaadan hanees. Oduwaa yootiya dirijjitee woy asay issi baggawu exatiyo wode, etaagaadan qoppennaadan nuuni naagettana koshshees. Nena, 'Taani issi uri polotikaara gayttidaban odiyoobaa maayiyo gishshawu, he oduwaa siiyiyoogaa dosiyaanaa?' gaada oycha. Oossinne exatennan de'anaadan nena maaddana mala, polotikaara gayttidaban issi baggawu exatidi odiyo darobaa siyoppa woy be'oppa. Qassi ooyyoonne exatennan yootiyo oduwaa siyanawu mala. Hega bollikka, neeni siiyiyo aybanne Geeshsha Maxaafan de'iya 'tumu qaalaara' maayetti yaakkonne ubbatoo akeeka.—2 Xim. 1:13.

¹¹ Aquwaa siiqiyoogaa. Nuuni aquwaa keehi siiqiyaaba gidikko, paacciyaabay gakkiiyo wode, oossinne exatennan de'anawu metootana danddayoos. Maalaawen de'iya Uruta he biittan de'iya Yihoowa Markkata 1970 heeran yedetay gakkido wode issoti issoti hegaadan oottidoogaa be'aasu. A hagaadan gaasu: “Eti bantta ishala de'uwaa aggibayanawu koyibookkona. Issoti issoti nunaara kiyidi biidosona, shin eti kambbiyan injjetenna duussaa gencidi de'anawu

10. Televizhiiniyaanne gaazeexaa malaban aybanne be'iyoo woy nabbabiyo wode, nuuni oossinne exatennaagaa waati bessana danddayiyo?

11. Nuussi de'ijaabaa xoqqu oottidi xeelliyo wode, alamiyaaban oossinne exatennan de'iyoogee waanidi deexxiyaaba gidana danddayii?

koyibeenna gishshawu, polotikaa citan geli-di bantta soo simmidosona.” SHin Xoossaa asati hara daroti miishshaara gayttidaban metootiiddi, ubba banttawu de'iya ubbabay xayinkka alamiyaaban oossinne exatennan de'idosona.—Ibr. 10:34.

¹² *Otoruwaa*. Asay darotoo ba zariyan, wogan woy biittan ceeqettes. SHin nu zaree, nu wogay woy nu biittay dummatees giidi otorettiyoogee Yihooway asaanne asa haaruwaa xeelliyoo ogiyaara nuuni maayettennaadan oottiyoogaa eroos. Xoossay nuuni nu wogaa aggibayanaadan koyennaagee tuma. Ubbakka issuwaa wogay haraagaappe dummatiyoogee asay issoy issuwaappe dummatiyoogaa bessiya ufayssiyaaba. SHin Xoossaa xeelan ubba asaykka lagge gidiyooogaa nuuni hassayana bessees.—Roo. 10:12.

¹³ Nuuni diccido heeran ceeqettiyoogee nu biittaa siiqanaadaaninne alamiyaaban issi baggawu exatanaadan oottana danddayees. Koyro xeetu layttaa gubaa'iyan de'iya amariidaageetikka bantta ishannti hara biittaa asa gidido gishshawu dummayidi xeellidoogee Kiristaanetikka naagettana xayikko hegaadan ceeqettana danddayiyoogaa bessees. (Oos. 6:1) Nuuni otorettiyaakkonne waati erana danddayiyo? Hara biittaa asa gidida ishaya woy michiyaa nuuni issibaa oottanaadan odidabada qoppa. 'Nuuni heгаа nu heeran oottiyo ogee hegaappe keha' ga qoppada, sohuwaara i giidobaa siyennan ixuutee? Nuuni ubbay Geeshsha Maxaafay ooninne 'issoy is-suwaappe gitatays giidi qoppoppo' giidi zoriyoobaa kaallana bessees.—Pili. 2:3.

YIHOOWAY NENA MAADDANA

¹⁴ Nuuni alamiyaaban oossinne exatennan de'anawu maaddiya heezzantobay Yihooway maaddanaadan oychiyoogaa. Danddayanchanne ne huuphiyaa naagiyaagaa gida-

12, 13. (a) Yihooway asaa waati xeellii? (b) Nuuni nu biittan ceeqettiyaakkonne waatidi erana danddayiyo?

14. Woosay nuna waati maaddii, qassi Geeshsha Maxaafan heгаа qonccissiyaabay aybee?

naadan Yihooway neeyyo geeshsha ayyaanaa immanaadan woossa; he eeshshati haariyaageeti bessennabaa oottiyo wodekka genccanawu maaddosona. Alamiyaaban issi baggawu exatanaadan nena paaccana danddayiyaabaa akeekada xoonanaadan maaddana mala Yihooway aadhida eratettaa immanaadanka oyachana danddayaasa. (Yaaq. 1:5) Neeni tumu goynuwa mintta kaalliyoo-gaa gaasuwan qashettidaba woy hara ogiyan qaxxayettidaba gidikko, ne ammanuwaabaa xalan yootanawunne ayba yedetayne gakkinn genccanawu maaddanaadan Yihoowa woossa.—**Oosuwaa 4:27-31 nabbaba.**

¹⁵ Yihooway ba Qaalaa baggaarakka nena minttana danddayees. Paacciyaabay de'ishinkka oossinne exatennan de'anawu maaddiya xiqiseta wotta denttada qoppa. Geeshsha Maxaafaa demmenna wodiyanikka heгаа hasayada minettanawu, ha'i he xiqiseta loy-tta qoppa. Geeshsha Maxaafay neeni Xoos-saa Kawotettay ehaana anjuwaa mintta ammananaadanka maaddees. He hidootay yedetay gakkiiyo wode genccanawu keehi maaddees. (Roo. 8:25) Neeni sinttappe demmanawu keehi hidootiyo anjuwaabaa qonccissiya xiqiseta doorada nabbaba; qassi he anjuwaa Gannatiyan demmidabada qoppa.

YIHOOWAWU AMMANETTIDI DE'IDA ASATUBAAPPE GO'ETTA

¹⁶ Alamiyaaban oossinne exatennan de'anawu maaddiya oyddantobay Yihoowawu ammanettidi oottida asatu leemisuwaa. Eti oottidobay nuuni genccanawu maaddiya aadhida eratettaanne wolqqa demmanaa-dan maaddees. Leemisuwawu, Sidiraaqi, Mi-

15. Paacee gakkishinkka alamiyaaban oossinne exatennan de'anawu Geeshsha Maxaafay nuna waati maaddana danddayii? ("Xoossaa Qaalay Eti Ammanidoban Minnaanaadan Maaddiis" giya saaxi-nyaakka be'a.)

16, 17. Alamiyaaban oossinne exatennan de'ida, Xoossawu ammanettida asatu leemisuwaappe ay tamarana danddayiyo? (Doomettan de'iya misiliyaa xeella.)

XOOSSAA QAALAY Eti Ammanidoban Minnanaadan Maaddiis

“Leemiso 27:11n, Maatiyoosa 26:52ninne Yohaannisa 13:35n de’iya qofaa wotta denttada qoppidoo-gee taani wotaaddara oosuwa oottennaadan murttidoogan minnanaadan maaddiis. Paacee gakkiiyo wode taani woppu gaanaadanka ha xiqiseti maaddidosona.”—*Andriy, Yukreeneppe.*

“Paacee gakkiiyo wode taani polotikaaban oossinne exatennaadan Isiyaasa 2:4y maaddiis. Ooninne ba shooruwa qohanawu ola miishsha oyqenna ooratta alamiyan woppu giidi de’ana wodiya qoppaas.”—*Wilmer, Kolombbiyaappe.*

saaqinne Abddanaagoy Baabiloone kawotetta malaata gidida misiliyawu goynnennan ixidosona. **(Daaneela 3:16-18 nabbaba.)** Eti murttidoogaa yootiya taarikiyaa nabbabiyoogee ha wodiyan de’iya Yihoowa Markkati bantta biittaa banddirawu goynnenna mala xalanaadan maaddiis. Yesuusikka polotikaaninne asa asappe shaakkiya hara aybiininne gelennan de’iyooan alamiyaaban oossinne exatennaagaa bessii. I ba leemisoy harata maaddanaagaa akeekidi, ba erissiiyo ashkkarata, “Minnite; taani sa7aa xoonas” yaagiis. —Yoh. 16:33.

¹⁷ Ha wodiyan daro Yihoowa Markkati alamiyaaban oossinne exatennan de’idosona. Issoti issoti bantta ammanuwaa gishshawu waayettidosona, qashettidosona, ubba hayqqidosona. Eta leemisoy nu ubbay xalanaadan maaddana danddayees. Turkke biittan de’iya Barisa giyo ishaya hagaadan giis: “Franz Riter giyo ishaya Hitilera wotaaddara gidennan ixido gishshawu asay a woriis. I hayqqanaappe kase qammi ba aayeessi xaafido dabddaabbee i Yihoowan keehi ammanetti-

yoogaa bessees; tanakka heгаа mala paacee gakkikko a leemisuwa kaallanawu murttaas.”^[2]

¹⁸ Ne gubaa’iyan de’iya ishanntinne michonttika neeni alamiyaaban oossinne exatennan de’anaadan maaddana danddayoosona. Alamiyaaban issi baggawu exatanaadan paacciyaabay nena gakkikko, heгаа gubaa’e cimatuuyo oda; yaatada, eti Geeshsha Maxaafaappe nena zoranaadan oyha. Gubaa’iyan de’iyaageeti nena gakkiiya paaciyaabaa erikko, nena minttettana. Eti neeyyo woossanaadan oyha. Nu ishanntinne michontti nuna maaddanaadaaninne nuuyyo woossanaadan koyikko, nuunikka etawu hegaadan oottana koshshiyoogee qoncce. (Maa. 7:12) Interneettiyan jw.org saytiyan NIWUSRUM giyaagaa gidon LEGAL DEVELOPMENTS giyaagaa garssan de’iya “Yihoowa Markkati Bantta Ammanuwaa Gishshawu Qashettidosona—Heeran” giya huuphe yohoy neeni issibaa qonccissada woossanaadan maaddana danddayees. Ha wodiyan bantta ammanuwaa gaasuwan qashettida dumma dumma Yihoowa Markkatubay hegaan de’ees. Hegan odetti-daageetuppe amaridaageetu sunntaa xeegada, eti Xoossawu ammanettidinne minni de’ana mala woossa.—Efi. 6:19, 20.

¹⁹ Wurssettay matiyo wode, nuuni issi baggawu exatanaadan kawotettati wolqqantanaagaa naagana danddayoos. Hega gishshawu, ha shaahettida alamiyan oossinne exatennan de’anawu murttidaageeta gidoos.

18, 19. (a) Alamiyaaban oossinne exatennaadan ne gubaa’iyaa yarati nena waatidi maaddana danddayiyoona? (b) Ay oottanawu murttadii?

WURSETTA QOFAA:

^[1] (mentto 1) Yesuusi he wode ooppenne xoqqiya maatay de’yo kawuwaa Qeesaara asa kawotettawu leemiso oottidi go’ettiis.

^[2] (mentto 17) *Xoossaa Kawotettaabaa Awaajjiya Yihoowa Markkata* giyo maxaafaa (Inggilizettuwa) sinttaa 662nne *Xoossaa Kawotettay Haariiddi De’ees!* giyo maxaafan sinttaa 150n de’iya, “I Xoossaa Bonchuwawu Hayqqiis” giya saaxiniyaa xeella.

Tiyettida Kiristtaaneti huuphiyan huuphiyan Xoossaappe ekkiyo ‘maatafaynne waasee’ woykko oytoy aybee?—2 Qor. 1:21, 22.

■ **Oyтуwaa:** Issi xuufee 2 Qoronttoosa 1:22n ‘waasiyaa’ geetettidi birshshettida Giriiketto qaalay issi uri issibay babaa gidiyooḡaa higgiiyan oychanaadan oottiya woy issi maachay tumattanaadan oottiya, he shammido miishshaa wurssi qanxxanaashin immiyo qawudiyaa woykko “koyro qanxxiyooḡa, minjjiyoḡa, oyttiyoḡa,” giyo birshshettay de’iyo “higgiiyaaranne zal’iyaara gayttidabawu go’ettiyo” qaala gidiyooḡaa qonccissees. Tiyettidaageeti demmiyo woytoy woy kumetta waagay saluwan demmiyo mule xayenna bolla gidiyooḡaa 2 Qoronttoosa 5: 1-5y qonccissees. Eti hayqqana danddayennaageekka he woytuwaappe issuwaa.—1 Qor. 15:48-54.

Ha wodiya Giriikettuwan eko geluwawu maacettiyo wode go’ettiyo migiduwawu go’ettiyo qaalay heḡaa mala. Kiristtoosawu giigida macho mala gidida tiyettidaageetussi heḡee bessiya leemiso.—2 Qor. 11:2; Ajj. 21:2, 9.

■ **Maatafaa:** Beni wode, issibawu goda gidiyooḡaa, heḡee likke gidiyooḡaa, woy issibaa maayidoḡaa qonccissanawu asay maatafaa wottees. Tiyettidaageeti Xoosaaba gidiyooḡaa bessanawu eta bolli leemiso hanotan geeshsha ayyaanan ‘maatafay wodhiis.’ (Efi. 1:13, 14) Gidikkokka, tiyettida uri ammanettidi hayqqanaappe woy iita waayee doommanaappe guuttaa kasetidi he maatafay xayenna hanotan wodhees.—Efi. 4:30; Ajj. 7:2-4.

Beni wode, issi xuufee likke gidiyooḡaa qonccissanawu asay urqqan woy samiyan paramaa migiduwaanaaqees

